

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ

PREZENČNÍ STUDIUM

2012–2016

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Monika Štumpfová

Vliv násilí erotiky a pornografie na psychiku dětí a mladistvých

Praha 2016

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Jindřich Kolek, MBA

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR

FULL-TIME STUDIES

2012-2016

BACHELOR THESIS

Monika Štumpfová

The impact of erotic and pornography on children and adolescents

Prague 2016

The Bachelor Thesis Work Supervisor:

Ing. Jindřich Kolek, MBA

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 15.02.2016

Monika Štumpfová

Poděkování

Chtěla bych poděkovat Ing. Jindřichu Kolkovi, MBA za jeho odborné vedení bakalářské práce, za jeho pomoc, cenné rady, ochotu a čas, které mi při vzniku bakalářské práce věnoval.

Anotace

Bakalářská práce se zabývá vlivem násilí, erotiky a pornografie na psychiku dětí a mladistvých. Negativními vlivy medií, které mají dopad na rozvoj osobnosti dítěte a dospívajícího. Teoretická část je zaměřena na obecnější charakteristiku násilí pornografie a erotiky. Současnou dostupnost násilí, pornografie a erotiky v médiích a důsledky, které jsou s tím spojené. V praktické části je popsán jeden z příběhů mladistvého devianta, na kterého měla media neblahý vliv a podpořila jeho vrozenou deviaci. Praktická část zahrnuje i rozhovor k příběhu s blízkou osobou.

Klíčová slova

Děti, erotika, internet, média, násilí, okolní vlivy, pornografie, psychika, rodina, sexuální zneužívání.

Anotace

The bachelor thesis is studying impact of violence, erotic and pornography on childrens psychology. Negative media effects which affect childrens growth. Teoretical part is focused on common charakteristic violence and pornography. Current availability of violence, pornography in media and implications which it brings. Practical part is focused on story of young rough who has became even worse due to media effects on his own personality. Pratical part also covers example of discussion with close person.

Keywords

Effects, erotica, family, children, internet violence, media, pornography, psyche, sexual abuse.

OBSAH

ÚVOD.....	9
TEORETICKÁ ČÁST.....	11
1. CHARAKTERISTIKA NÁSILÍ, EROTIKY A PORNOGRAFIE.....	11
1.1 Násilí	11
1.2 Erotika	13
1.3 Pornografie	14
1.4 Vnímání erotiky a pornografie ve společnosti.....	17
1.5 Pornografie jako bussines.....	18
2. SOUČASNÁ DOSTUPNOST NÁSILÍ, EROTIKY A PORNOGAFIE V MEDIÍCH 21	
2.1 Dostupnost násilí v mediích	21
2.2 Nelegální obsah na internetu	23
2.3. Legální obsah a jeho nelegální přístup pro děti	24
2.4 Násilí v médiích.....	25
3. VLIV RODIČŮ NA CHOVÁNÍ DÍTĚTE	27
3.1 Funkční rodinné vztahy	28
3.2 Vliv vzdělání rodičů na výchovu dětí.	29
3.3 Vliv ekonomické situace rodiny	30
3.4 Vliv rozvodu na dítě.....	31
3.5 Noční děsy	32
3.6 Zhoršení školního prospěchu.....	32

3.7 Rodič alkoholik a jeho vliv na dítě	33
3.8 Vliv sexuální zneužívání	35
3.9 Dlouhodobé důsledky zneužití	39
4. VLIV NÁSILÍ NA PSYCHIKU JEDINCE NA INTERNETU A TELEVIZNÍM VYSÍLÁNÍ.....	42
4.1 Internet	43
4.2 Internet a děti.....	44
4.3 Sociální sítě	46
4.4 Násilí na internetu	47
4.5 Kyberšikana.....	49
4.5 Agresoři a devianti.....	53
4.6 Závislost na internetu	55
4.7 Vliv televizního násilí	57
5. VLIV EROTIKY NA CÍLOVOU SKUPINU	58
6. VLIV PORNOGRAFIE A JEJÍ DOSTUPNOST NA INTERNETU	60
6.1 Dopady pornografie	61
6.2 Dostupnost pornografie na internetu.....	63
EMPIRICKÁ ČÁST.....	65
7. PŘÍBĚH MLADÉHO DEVIANTA	65
ZÁVĚR.....	69
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	71
SEZNAM PŘÍLOH.....	76
SEZNAM GRAFŮ	79

ÚVOD

Tématem mé bakalářské práce je „Vliv násilí, erotiky, pornografie na psychiku dětí a mladistvých“. Zmíněné téma je velice aktuální pro dobu současnou. Neboť, v dnešní době jsou výše popsané negativní vlivy pornografie, násilí a erotiky všude kolem nás. Negativní působení má zejména na děti a dospívající. Vlivem všech těchto aspektů se mohou dostat do nepříjemných životních situací. Je obecně známo, že děti jsou velmi vnímavé na okolní prostředí a každodenně jsou vystavovány nástrahám medií. Cílem práce je poukázat na to, že média byť jsou poučná, informativní, zábavná, tak na druhou stranu skrývají mnoho hrozeb a negativního obsahu.

Práce je soustředěna na vytýčení jednotlivých skupin, které nejvíce ovlivňují rozvoj i psychickou stránku dětí a dospívajících. Úvodní kapitola obecné části pojednává o základní charakteristice násilí pornografie a erotiky. Následně je rozvinuta do jednotlivých podkapitol, které se zabývají současným vnímáním erotiky a pornografie ve společnosti 21. století. Zahrnuta je i pasáž o nastínění pornografie jako výdělečné činnosti a s tím spojená distribuce dětské pornografie. Dále jsou uvedeny relevantní údaje o dostupnosti erotiky, pornografie a násilí v médiích. Jsou zde popsána procentuální zvýšení sledovanosti masmedií, především v televizi a na internetu. Popis legálního a nelegálního obsahu, který je úzce spojen s internetem a možnou dostupností pro děti a dospívající. V této části kapitoly je zmíněno násilí, které nepochybně souvisí s dostupností legálního a nelegálního obsahu na internetu, všech ostatních propagačních a komunikačních nástrojů.

Třetí kapitola se věnuje vlivu rodičů na chování dítěte a mnoha faktory, jimiž jsou ovlivněny. Zaměřila jsem se na nejčastější problémy, které mohou mít nepříznivé důsledky na vývoj, socializaci a rozvoj osobnosti dítěte. Popsány jsou funkční rodinné vztahy. Možné důsledky jsou rozděleny na několik faktorů a to zejména na vztahy v rodině. Vliv nepříznivé ekonomické situace v rodině, rozvod rodičů. Sexuální zneužívání dítěte rodinným příslušníkem a mimo jiné i dlouhodobé důsledky zneužití. Ve čtvrté kapitole jsem se zabírala vlivem násilí na psychiku jedince na internetu a v televizním vysílání. Pojí se především s masivním užíváním internetu a všemi

možnými riziky, jako jsou sociální sítě, násilí na internetu a stále více rozvíjející se kyberšikana. V pozadí nezůstávají ani agresori a devianti, kteří využívají média k oslovení a zneužití recipienta. Problémem dnešní doby je i závislost na internetu a značný vliv televizního násilí na psychiku jedince. Dalším popsáním vlivem, který bývá zaměňován s pornografií, je erotika, která může mít společně s ostatními také neblahý vliv na cílovou skupinu. Poslední kapitola teoretické části je zaměřena na vliv pornografie a její dostupnost na internetu. Praktická část začíná sedmou kapitolou, která obsahuje příběh mladého devianta na základě skutečné události. K této části se pojí i rozhovor, který byl pořízen s blízkou osobou k danému tématu.

TEORETICKÁ ČÁST

1. CHARAKTERISTIKA NÁSILÍ, EROTIKY A PORNOGRAFIE

Násilí, erotika a pornografie je rozsáhlým tématem, které je mnohdy diskutované mezi odborníky a v mediální sféře. Právě média jsou tou dostupností, která dnešní mládeži dovoluje a zpřístupňuje sledovat tyto tři pojmy. Každé z nich se dělí do několika skupin, jako třeba násilí. Co si pod pojmem násilí představíme je ubližování druhé osobě, byť ze strany rodinného příslušníka či osoby neznámé. Násilí se objevuje především na televizních obrazovkách a internetových stránkách. Je mnoho filmů, kde je násilí hlavním tématem. Setkání s násilím je nejběžnější věcí, některé děti se s ní pravidelně setkávají doma nebo ve škole mezi spolužáky. Nejen násilí, ale také erotika je běžně vyobrazena ve filmech, seriálech, časopisech. Tato erotika se považuje za něco neškodného, ale může být pro děti a dospívající podnětem zvědavosti, která přechází k vyhledávání všudy známé a dostupné pornografie. Všechny tyto pojmy se sebou úzce souvisí. Jsou mezi sebou propojené. Příkladem je násilí, používané v sexuálních filmech pro dospělé. Rozdíly mezi erotikou a pornografií je zejména v chápání jednotlivce, zda někdo považuje erotiku jako umělecký směr, nebo ji řadí do jednoho pytle společně s pornografií, kde sledujeme pohlavní styk a různé sexuální praktiky.

1.1 Násilí

S násilím se setkáváme téměř denně. Nemusí to být přímý kontakt, ale každý den ho můžeme pozorovat v televizi, novinách, článcích v časopisech i na internetu. Svědci násilí býváme na ulicích či na pracovišti, při zábavě, v podstatě kdekoli. Násilí je v běžném životě všude kolem nás.

Podle odborníků na toto téma je napsáno mnoho definicí, podle kterých lze násilí charakterizovat. *„Násilím obecně rozumíme zlé nakládání, tělesné útoky, pohrůžky obdobným násilím nebo jednáním, které působí újmu na fyzickém, sexuálním*

nebo psychickém zdraví. Jde o agresi jedné osoby proti druhé (nebo jejich většímu počtu), jejímž cílem je ublížit, poškodit, poranit nebo zabít.“¹

Násilí můžeme nazývat jako formu agrese, při které je použita hrozba fyzické či psychické síly z jedné osoby na osobu druhou, která má v častém případě za následek poranění, smrt a psychické újmy, z kterých se stávají poruchy osobnosti a vývoje. Násilí lze rozdělit do několika možných skupin a to příčiny vzniku: biologické (vrozené), sociální (vliv okolního prostředí), způsobu a délky trvání - časový úsek, jak dlouho se agresor dopouští násilí na oběti.

Někteří vědci se za poslední roky shodli, že biologické a sociální faktory se vzájemně ovlivňují. Může se týkat všech typů rodinných vztahů. Mezi nejrozšířenější druhy násilí patří:

- domácí násilí fyzické- je násilí páchané na dětech, ženách, ale i mužích formou trestu,
- domácí násilí psychické- psychické vydírání, újma a nátlak,
- šikana,
- kyberšikana,
- sexuální zneužívání oběti.

Všechny tyto druhy ovlivňují psychickou stránku jedince na celý život, nejvíce však u dětí.²

Domácí násilí

Samotný termín domácí násilí se objevuje převážně v anglické literatuře, kde je označováno jako násilí mezi partnery, ať už žijí či nežijí společně. Termín domácího násilí mezi partnery může být v některých případech označováno jako intimní násilí (intimate violence), nebo partnerské zneužívání (partner abuse). V některých teoriích

¹ MATOUŠKOVÁ, Ingrid. *Aplikovaná forenzní psychologie*. Grada, 2013, s. 22, ISBN 978-80-247-4580-0

² VANČUROVÁ, L. *Násilí a jeho příčiny*. [online]. 2008. [cit. 2015-05-04]. Diplomová práce. Univerzita Palackého, Filozofická fakult, psychologie. Dostupné z: <http://theses.cz/id/ukv9qy/>

se diskutuje o tom, zda lze do domácího násilí zahrnovat týrání dětí rodiči nebo seniorů jejich potomky. V širším slova smyslu jsou tyto dvě kategorie zahrnuty do domácího násilí, ale každé odvětví zvláště má svá řešení, správná i mimoprávní specifika³.

Domácí násilí má na děti většinou velmi tvrdý dopad, stávají se psychicky labilními, mají vývojové vady, jsou plačtivé a mnohdy se u dětí objevuje vada řeči. Jejich emoce jsou založené na pocitu viny, berou na sebe odpovědnost za to, co se jim děje, ale zároveň se za to stydí a mají strach říci o tom někomu jinému. U týraných dětí se objevuje porucha soustředěnosti ve škole, stávají se introverty, snaží se odehnat od sebe ostatní nebo naopak jim přijde správné nadávat druhému nebo bít spolužáky. Děti, které se na následky domácího násilí chovají agresivně vůči ostatním, se snaží vybudovat si respekt okolí a zvýšit si vlastní sebevědomí. U těchto typů dětí, které své problémy ventilují způsobem agrese, se v mnoha případech v pozdějším věku stávají samotnými tyrany či agresory.

1.2 Erotika

Erotika pochází z řeckého slova „éros“, tedy láska, touha, vášeň, náklonnost. Erotika představuje jev, který souvisí se sexuální aktivitou, prožitky, cítěním a láskou *„je duchovním rozměrem sexuality, sublimací smyslnosti, zjemnělé kulturou, a zároveň zdrojem inspirace, což se promítá mimo jiné do umělecké tvorby. Někdy je obecně chápána jako „ kultura sexuálního života.“*⁴

Kulturou sexuálního života můžeme uvést Babyloňany a Summery, kteří měli vztah k erotice a sexuálnímu životu. Jejich sexuální život byl otevřený a bezprostřední. Mezi mužem a ženou se styk považoval za znak dospělosti a „civilizace“.

Přímou definici erotiky předkládá Étienne Souriau v Encyklopedii estetiky. *„Erotika je láska jako senzualnost a jsou to také fyzické pocity a úkony. V okamžiku,*

³ MATOUŠKOVÁ, Ingrid. *Aplikovaná forenzní psychologie*. Grada, 2013, s. 22, ISBN 978-80-247-4580-0

⁴ MALINA, J. a kolektiv. *Encyklopedie sexuality, erotiky a lásky všech kultur světa*. [online] 2012-2014 [cit. 2015-07-25]. Dostupné z: <http://is.muni.cz/do/sci/UAntrBiol/el/encykl-sexuality/encyklopedie.html>

kdy tato láska vede k vytvoření uměleckého díla, nebo se tyto milostné úkony mohou považovat za umělecké, můžeme erotice připsat estetický význam“⁵

Do kategorie erotiky řadíme kteroukoli fotografii či materiál zobrazující nahé nebo nedostatečně zahalené tělo. Erotika má sexuální podtext, ale na rozdíl od pornografie nutí recipienty rozvíjet svou představivost. Právě na představivosti staví mnoho umělců. Především malíři a fotografové. Za umění se považují např. díla nazývané „Akty „

Akt – „esteticky pojatý záznam nahého lidského těla. Může jít o dílo malířské, sochařské nebo fotografické. Na rozdíl od pornografie není cílem aktu působit na pohlavní pudy člověka, ale sledovat čistě výtvarné hodnoty. Hranice mezi pornografií a aktem je nestálá, odvíjí se od kulturních a náboženských zvyklostí společnosti i od osobních zkušeností diváka.“⁶

Jedním ze známých fotografů české republiky je Jan Saudek, který fotí akty žen kyprých tvarů a snaží se tak světu ukázat, že nejen žena, která vypadá, jako Top modelka předních stran časopisů může být krásná.

1.3 Pornografie

Prvopočátky pornografie se začali objevovat začátkem 19. století. Pornografie je odvozena z řeckého slova porné (prostitutka) a grafein (psát). Můžeme ji chápat jako popis života, zvyků a součást života prostitutek. Přesné vymezení pornografie nenajdeme ani ve slovníku cizích slov.⁷

Mnozí definují pornografii jiným způsobem, např. Reymen označuje pornografii jako „*pseudoumělecký brak mravně pochybeného obsahu, vytvářený na ukájení primitivních pohlavních pudů, soubor tohoto druhu písemností nebo předmětů*“⁸ Dalším

⁵MATOUŠKOVÁ, Ingrid. *Aplikovaná forenzní psychologie*. Grada, 2013, s. 22, ISBN 978-80-247-4580-0

⁶ WIKIPEDIA [online]. 2015 [2015-07-26]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Akt>

⁷ WIKIPEDIA [online]. 2015 [2015-04-09]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Pornografie>

⁸ CHMELNÍK, Jan a kolektiv. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalit*, Praha: Portál 2003 s. 43, ISBN 80-7178- 739-6

autorem, který definuje pornografii je Schneider a jako jeden z mála spojuje pornografii s finančními výdělky, podnikáním a ziskem. Pornografii popisuje jako „*zobrazení sexuálního vzrušení, náhradního sexuálního uspokojení a finančního výdělku*“⁹

Sexualita, pornografie a erotika byla známa již ve starém Řecku. Staří Řekové neviděli v pornografii, vyobrazování pohlavního styku a v celkové sexualitě nic špatného. Šíření sexuality a vše s tím spojené brali za zcela morální a především inspirativní pro básnická a grafická díla. Křesťané chápali veřejné šíření sexuality jinak. Pohlavní styk byl přípustný pouze v manželství nebo za účelem zplození dítěte.

V dnešní době se šíření pohlavního styku, sexuality a pornografie bere zcela jinak. Je to dáno pokročilou dobou, vyvíjením společnosti a mnohem větší dostupností. Ve 21. století bereme pornografii jako potěšení, zábavu, finanční výdělek, ale stává se čím dál tím více hrozbou pro společnost. V USA berou pornografii jako psaný nebo obrazový materiál, který zachycuje sexuální motiv. Pornografii v USA považují za obscénní jen tehdy, pokud apeluje na morbidní a nezdravé způsoby a právě díky nezdravým a morbidním způsobům, které se v pornografických dílech zobrazují, se veřejnost zajímá a snaží zkoumat, zda tyto aspekty vedou k sexuálním deviacím. V současnosti již existuje ústava, která chrání a určuje pravidla v šíření sexuálního a pornografického obsahu¹⁰.

Za zvrácená pornografická díla se považují zejména násilné způsoby uspokojování, přehnaná agrese, sadismus, fetišismus, pornografie se zvířaty apod. Za nejvíce zvrácené můžeme považovat ukájení na dětech a dětskou pornografii, která nemá ve společnosti a v pornografickém průmyslu své místo. Z důvodu ilegálního provozování jsou zřízeny příslušné úřady ve všech zemích a touto problematikou sexuálního ukájení a cenzurovaným obsahem se zabývají. Otázkou však je, zda se takovým věcem dá zabránit. Dělalí úřady vše pro to, aby ochránili děti, které jsou předmětem těchto otřesných praktik?

⁹ CHMELNÍK, Jan a kolektiv. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*, Praha: Portál 2003, Tamtéž s. 43 ISBN 80-7178- 739-6

¹⁰ CHMELNÍK, Jan a kolektiv. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*, Praha: Portál 2003, s. 43-44, ISBN 80-7178- 739-6

Dětská pornografie

Již od osmdesátých let se stále více mluví právě o dětské pornografii a stále více se objevují v diskuzích témata o problému pohlavního zneužívání dětí, vytváření dětské pornografie a její šíření. V roce 1996 se v návaznosti a závažnosti tohoto problému konala první konference proti komerčnímu vykořisťování dětí a nezletilých. Konference se konala ve Stockholmu, kam se sjelo mnoho zástupců z celého světa a výjimkou nebyla ani Česká republika.¹¹

Kongres definoval komerční sexuální zneužívání dětí jako:

„...použití dítěte pro sexuální účely výměnou za peníze nebo za odměnu v naturálních mezi dítětem, zákazníkem, prostředníkem nebo agentem a jinými, kdo vydělávají na obchodu s dětmi pro tyto účely“¹²

Obchodování s dětmi je nelegální činností spolu s utajovaným převážením osob přes hranice státu. Oběti nelegální činnosti jsou přinuceni k sexuálnímu a ekonomickému vykořisťování, které přináší obchodníkům a zprostředkovatelům značné zisky.

Dětskou pornografií se rozumí obrazový, textový či zvukový záznam, který vyobrazuje děti v sexuálním kontextu. O zobrazení dítěte jde především v obrazové pornografii, kdy jsou děti natáčeny při sexuálních praktikách, přičemž mají znázorňovat pohlavní styk, ukazování pohlavních orgánů pro uživatele, kteří se nad tímto obsahem ukáží. U zvukové pornografie šířitelé používají hlasy dětí, může být skutečný či simulovaný. Všechny tyto praktiky vedou za účelem sexuálního uspokojení a zahrnuta je i výroba, distribuce a následné používání za účelem zisku. Dětská pornografie je distribuována v ilegalitě a šíří ji zejména utajené organizované skupiny. Tyto organizace mají za následek, že takto zneužívané děti mají narušenou osobnost. S touto zkušeností se dítě (oběť) dostává do pocitu hlubokého zmatku, dezorientace, odcizení apod. Velkým problémem zneužívaného dítěte se stává budoucnost, ve které

¹¹ MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. *Soubor vybraných dokumentů rady Evropy v oblasti ochrany práv dětí*. [online]. 2011 [2015-04-09]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/files/clanky/13148/smernice.pdf>

¹² CHMELNÍK, Jan a kolektiv. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*, Praha: Portál 2003, Tamtéž s. 52, ISBN 80-7178-739-6

si oběť spojuje se sexualitou násilí a citovou závislost, která se negativně prolíná do života oběti. Právě v dospělém věku jsou oběti velmi náchylné k provádění obdobnému deviantnímu chování. Stávají se tak potencionálními devianty a pachateli trestných činů¹³.

Distribuce dětské pornografie

Distributoři, uživatelé a výrobci dětské pornografie bývají z větší části pedofilové a označujeme je jako „sběratele“. Sběratelé právě proto, že neustále rozšiřují své sbírky dětské pornografie a jsou pro ně velmi důležitým a citovým dokumentem. Dětská pornografie se stala pro výrobce a distributory výhodným zbožím. Zboží tohoto typu se vyvážá za hranice státu, ne však za cílem komerce, ale z důvodu velkého finančního zisku. Dětská pornografie, která je distribuována zdarma, bývá rozšiřována mezi pedofily. Z velké části se dětská pornografie šíří pomocí internetu, ke kterému má přístup stále více respondentů z celého světa.

1.4 Vnímání erotiky a pornografie ve společnosti

Žijeme dnes ve společnosti, která neustále nabízí široké spektrum možností, jak se dostat k erotice a pornografii. Mnozí z nás obojí vnímají stejným okem. Jak ale přesněji erotiku a její vnímání přiblížit? Stejně jako v samostatné kapitole výše patří sem především výrazové prostředky, jako je nahota a nahota částečná. Dále vyzývavé

a provokující oblečení. Tělesným kontaktem se rozumí dotyky, v první řadě v úzkém spojení s pohlavím. Erotický výraz či náznak sexuálních praktik. Zařadit můžeme i zvukové stopy, vzrušující slova, vzdychání a hudbu.¹⁴

V Estetickém slovníku (Henckmann) nalezneme několik názorů na vztah k erotice. Můžeme chápat, že skutečnost erotiky existuje a pojí se především s nahotou, uměleckou produkcí, fantazií a v neposlední řadě s krásou. Mnohé odkazuje na Platonův text o teorii Érotu, Friedricha Nietzscheho a Freuda, kteří vykládají erotiku

¹³ CHMELNÍK, Jan a kolektiv. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*, Praha: Portál 2003 s. 52-53 ISBN 80-7178-739-6

¹⁴ HORŇÁK, P. *Erotika a sex jako komunikácia, jej funkcie, princípy*. 1.vyd. Bratislava: Book & Book, 2011, s. 15-18. ISBN 978-80-970247-5-8

jako produktivitu umělce a jeho libida. Více rozvinout můžeme v erotice obscénnost, kterou se rozumí neslušnost, nestydatost a necudnost, avšak Henckmann ve svém Estetickém slovníku vztah slova obscénnost přiřazuje spíše k pornografii, než k erotice¹⁵. Samozřejmostí však je, že se v erotice jistá nestydatost a necudnost také objevuje. Umělecká vyobrazení jsou toho důkazem.

Erotiku v současné době můžeme vnímat především v mediích. Erotické symboly se objevují všude kolem nás. Například v reklamě, kde slouží k upoutání pozornosti recipienta. Záleží však na tom, co za erotiku považujeme. Zda můžeme jako erotické považovat polonahou krásnou ženu v reklamě na HaM s novou kolekcí plavek? Nebo pro dámy reklamu oblíbeného nanuka Mrože, kde se objevují polonazí svalnatí muži s prototypem krásného a dokonalého muže z časopisů a plakátů? Má všechno tento obsah, všude přítomný v mediích negativní dopad na děti a mladistvé?

Na rozdíl od erotiky je pornografie chápána jako reálný akt, ve kterém je vyobrazen přímý pohlavní styk a používání sexuálních praktik, kde se často může objevovat i násilí.

1.5 Pornografie jako bussines

Pornografie a porno průmysl. Tato dvě slova se postupem času stala nedílnou součástí naší společnosti, vyvolávají celou řadu názorů a emocí. Vzbuzují pobouření, zlost, nenávisť a násilí. V opačném případě zájem, uspokojení, vzrušení a touhu po výdělku. Porno průmysl je moderním jevem, se kterým se potýkáme necelých 50 let. Samotná pornografie jako prostředek a projev lidské sexuality, potěšení existuje již celá staletí.

Zveřejněný obsah sexuální aktivity měl být zprvopočátku moralizující a odrazující. Průkopníci sexuálních motivů s úmyslem vyjádřit krásu lidského těla našli v některých náboženských tématech. Postupem času se pornografie dostala do tisku a tak se stala přístupná širší veřejnosti.

¹⁵ HENCKMANN, Wolfhart. *Estetický slovník*. 1. vyd. Praha: Svoboda, 1995, s. 36 a s. 137. ISBN 80-205-0478-8.

Pro distribuci pornografie si získali oblibu časopisy pro pány ve 30. letech 20.století. Časopisy zobrazovaly ženy ve spodním prádle a vyzývavých polohách. Jedním z průkopníků takových časopisů byl měsíčník Esquire, který byl založen roku 1933 v USA. „*Jako jeden z prvních časopisů začal publikovat materiály s nekonvenčními náměty a dobrodružné příběhy. Již v době svého vzniku otiskoval recenze literatury a uměleckou prózu. Publikovali v něm známí spisovatelé, jako T. Wolfe, E. Hemingway, T.Capote, N. Mailer, J. Steinbeck, W. Faulkner a další. Přestože inzertní část časopisu je zaměřena výhradně pro muže, svým obsahem přitahuje zájem širokého publika. V české verzi vychází Esquire od roku 1996.*“¹⁶ Nejen časopisy, ale postupem času se začaly objevovat i filmy s pornografickou tematikou.

Počátky porno průmyslu za účelem výtěžku se datují od 60. let 20. století v Americe. Především filmová pornografie se rozvíjí na konci 70. a počátkem 80. let. V této době se dává prostor vzniku a výrobě pornografických filmů, za účelem velkého zisku. Vznikala nejrůznější audiovizuální díla, která se rozlišovala obsahem s lehkou

erotikou.¹⁷ Ve filmech s lehkou erotikou šlo zejména o pohlavní styk nebo masturbaci. Vyobrazování sexuálního styku bylo spíše nepřímé a herci tak pohlavní styk pouze předstírali, kdežto v tzv. tvrdé pornografii, která je hlavním proudem distribuce a zájmu recipientů obsahuje viditelný a reálný pohlavní styk.

Pro distributory pornografie bylo důležité vymezit si jasná pravidla pro odvětví pornografie, a tak vznikl Pornografický manuál, nemá tištěnou nebo nějak oficiální podobu, nicméně i v dnešní době je využíván, aby distributor mohl posoudit, do jaké míry jeho filmové dílo obsahuje sexuální tematiku. Je tedy zřejmé, že průmysl, který se zabývá pornografií, je jedním z největších lákadel a také jedním z největších businessů, „*jehož zisky jsou podle údajů odborníků vyšší, než mají firmy Microsoft,*

¹⁶ ESQUIRE [online]. 2013 [cit. 2015-11-21]. Dostupné z: <https://leporelo.info/esquire-2>

¹⁷ POŠTULKA, V. *přehled významných událostí a historických mezníků v dějinách pornografie od prehistorie až do konce 90. Let 20. století*. 1.vyd. Praha: Nakladatelství XYZ, 2007. s. 20-22, ISBN 978-80-87021-30-9

*Google, eBay, Yahoo, Apple a Netflix dohromady. Zdrojem porno průmyslu jsou často i příjmy z nelegální distribuce pornografie. Celní úřad USA například odhaduje, že v Americe existuje víc než 100 000 webových stránek, které nabízí prodej zakázané dětské pornografie*¹⁸.

¹⁸ URBAN, L., J. DUBSKÝ a K. MURDZA. *Masová komunikace a veřejné mínění*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011. s. 201, ISBN 978-80-247-3563-4

2. SOUČASNÁ DOSTUPNOST NÁSILÍ, EROTIKY A PORNOGRAFIE V MEDIÍCH

„Svá mláďata Češi osobně nevychovávají.

Nebaví se s nimi o životě ani si s nimi nehrají

a nezpívají. Přenechali výchovu masmédiím.

Jejich potomci mají proto omezenou fantazii,

Neovládají mateřštinu a nedokážu se druhých dotýkat.“¹⁹

V současné době je populace neustále pod vlivem médií. Představují hlavní prostředek masové komunikace. Jedná se zejména o knihy, časopisy, noviny, televizi, internet či videohry. Média mají za úkol recipienta informovat o dění ve světě či poskytnout zábavu, ale také jsou velkou hrozbou pro společnost. Obsah, který se v mediích objevuje a z velké části ovlivňuje jedince. Společně s tím i jejich životní styl. U spousty případů může nabídat i k nežádoucímu chování.

2.1 Dostupnost násilí v mediích

S pokročilou dobou narůstá i násilí na televizních obrazovkách. V souvislosti s větší mírou konzumace mediálního násilí a s ním spojené chování jedinců, vzniklo více než tisíc výzkumů. Od zakládání hypotéz, zda televizní násilí zvyšuje míru agrese u respondenta, až po koncepty, které mají nastínit a vysvětlit míru negativních účinků. Od roku 1967 až po rok 1990 ukazují statistiky, že násilí v televizi zabírá v nejsledovanějším čase až 70-80%.²⁰ A stále tyto statistiky narůstají.

Ve 21. století je televize běžnou součástí většiny domovů v České Republice, ale i v ostatních zemích. Je tedy dostupná velmi široké veřejnosti a především dětem

¹⁹ SUCHÝ, A. *Mediální zlo – mýty a realita: souvislost mezi sledováním televize a agresivitou dětí*. 1.vyd.Praha:Triton, 2007. s. 12, ISBN 978-80-7254926-9

²⁰ KŠIŇAN, Albert. *Je třeba regulovat násilí na televizní obrazovce?* [online]. 2010 [cit. 2016-15-01]. Dostupné z: <http://ksinan.blog.respekt.cz/je-treba-regulovat-nasili-na-televizni-obrazovce/>

a mladistvým. S pokročilou dobou vzrůstá i míra benevolence rodičů a dohledu nad dětmi. A právě děti jsou nejvíce ohrožená skupina. Sledováním médií trávíme větší část dne, kdy jsme vzhůru. V průměru je to více než osm hodin denně. Nárůst zapříčinila především větší frekvence využívání internetu, která se bude dále rozšiřovat na úkor tradičních médií, zejména novin.

Za nejpopulárnější médium považujeme televizi, které v minulém roce diváci věnovali 183,9 minut denně. Dnešní populace dle statistik tráví u médií denně v průměru 492 minut, tedy víc než osm hodin. Porovnání s loňským rokem je to více o 1,4 procenta, tedy o sedm minut. Čísla jsou ze zprávy „Předpověď konzumace médií“ (Media Consumption Forecasts) společnosti ZenithOptimedia. Za následek velkého nárůstu sledovanosti medií má internet, jehož sledovanost se zvýšila o 11,8%. Velkým podporovatel jsou i mobilní technologie. Informace, které udávají procentuální výsledky v dostupnosti a sledovanosti medií využívání v 65 zemích. Zaměřují se na čtenáře novin a časopisů, sledování televize, poslouchání rádia, návštěvy kina, používání internetu. Stále nejvíce oblíbeným médiem zůstává televize, která v předchozím roce měla na diváka 183,9 minuty denně (37,9 procenta). Internet je hned jako druhý. Uživatelé u internetu trávili zhruba 109,5 minuty svého času. ZenithOptimedia předpokládá, že sledovanost televize v roce 2017 mírně poklesne, ale stále bude více než třetinový (34,7 procenta). V letech 2014-2017 vědci předpokládají, že se množství času stráveného

u médií bude stále zvyšovat. Předpokladem je nárůst o 1,4 procenta na 506 minut. Využití internetu vzroste ročně zhruba o desetinu až na 144,8 minuty denně. Internet se bude stále rozšiřovat na úkor tradičních médií. Je velkou konkurencí pro ostatní média a trpí jím především noviny, které si mezi roky 2010 a 2014 pohoršily o více než čtvrtinu, dále časopisy s poklesem téměř o pětinu a televize, která ztratila šest procent. Všechn čas, který studie přinesla, je zahrnut do celkového času.²¹

²¹ PRŮZKUM: Sledováním médií trávíme polovinu doby, kdy jsme vzhůru [online]. 2015 [cit. 2016-15-01]. Dostupné z: <http://byznys.ihned.cz/c1-64126440-pruzkum-sledovanim-medii-travime-polovinu-doby-kdy-jsme-vzhuru>

Média berou osm hodin denně, místo toho abychom se věnovali svým rodičům, partnerům, přátelům, dětem. Využíváme čas na surfování po internetu, díváme se na televizi, čteme bulvární časopisy a noviny. Víme však, co dělají naše děti? Z velké části to stejné, co dospělí lidé kolem nich. Násilí, erotika, pornografie, poslední dobou hodně často skloňované výrazy v dnešní společnosti a to nejen mezi dospělými. Naše mládež a děti mají už mnohem větší přehled jako jejich rodiče. Hlavní příčinou je dnešní svět, ve kterém jsou všichni zaneprázdnění. Výchova mládeže se posouvá na druhou kolej a místo společné rodinné večeře je v oblibě sledování médií.

Jak již bylo řečeno, internet a televizi považujeme za nejoblíbenější zdroj čerpání informací. Děti a dospělí uživatelé internetu a televize, se tak běžně setkají s obsahem, který považujeme za závadný či nelegální.

2.2 Nelegální obsah na internetu

Nelegální obsah, který je na internetu dostupný, představuje zejména:

- **Dětská pornografie a nelegální sexuální praktiky** – Násilí v pornografii, sex se zvířetem, dětské prostituce (pornografie, která zachycuje osoby mladší 18 let věku) apod.
- **Obsah spojený s extremismem** – Porušuje mezinárodní i české normy, které mají za účel chránit lidská práva. Obsah diskriminující konkrétní skupinu. Jedná se o rasové či náboženské odlišnosti. Souvisí s tím také nenávistná propagace.
- **Nelegální obchodování** - nabídka omamných látek či přípravků, které tyto látky obsahují, nelegální prodej zbraní.
- **Obsah, který porušuje autorská práva** (zejména film, hudba, software). V České Republice je dovoleno stáhnout si audio pro vlastní využití. Volné užití díla se nevztahuje na počítačový program (hry, aplikace apod.).

- **Další nelegální obsah** – jedná se obsah vzniklý v komunikaci mezi dítětem a internetovým pachatelem. Jde o kybergrooming, který předpokládá internetové podvody.²²

2.3. Legální obsah a jeho nelegální přístup pro děti

Další kategorií je v zásadě legální obsah, ale není určen pro děti. Předložení může být vnímáno jako trestné. Jedná se zejména o obsah pornografický. Je součástí mnoha stránek a dostupný bez sebemenších problémů. Kolikrát je pornografická stránka skryta pod odkazem na jiné stránce. Dítě tak může omylem či úmyslem kliknout na daný odkaz a je na stránce s pro něj závadným obsahem. Takového internetové weby často nejsou řádně zabezpečeny a tak se na ně dostane opravdu kdokoli. Uživatelé, kteří stránky se sexuálním tématem navštěvují, se nemusí stydět nikde v obchodě při koupi videokazet a časopisů. Je to tedy i velmi snadný přístup k násilí apod.

Mezi legální, ale závadný obsah řadíme vše, co může mít negativní dopad na dítě. Častými negativními tématy je sebepoškozování, nabádání k poruše přijímání potravy, násilný obsah a nebezpečné scény, informace spojené se sebevražedným chováním, záznamy šikany a kyberšikany a mnohé další. Na tento obsah může dítě narazit na stránkách, které zprostředkovávají uživatelé internetu. Nazývají se blogy. Na takový blog může být napsáno v podstatě cokoli a tak dítěti předkládá skreslené, milné a mnohdy nebezpečné informace a rady.²³

²² KOPECKÝ, K. *Děti a závadný obsah na internetu* [online]. [2016-15-01]. Dostupné z: <http://www.e-bezpeci.cz/index.php/temata/dali-rizika/1037-deti-a-zavadny-obsah-na-internetu>

²³ KOPECKÝ, K. *Děti a závadný obsah na internetu* [online]. [2016-15-01]. Dostupné z: <http://www.e-bezpeci.cz/index.php/temata/dali-rizika/1037-deti-a-zavadny-obsah-na-internetu>

2.4 Násilí v médiích

Vývoj masmédií vzbuzují určité obavy z negativních důsledků na uživatele. Zejména na děti. Mediální teoretici se zajímají o vliv mediálního obsahu. Hlavními obory jsou: násilné, sexuální a zneklidňující, odpuzující obsahy.

Odborníky vyvinutá systémová analýza může hodnotit násilný čin a druh násilí, oběť a násilníka, způsob a znázornění. Například Federmanova zkoumání prokázala, že násilné obsahy mohou mít na diváky nepříznivý dopad. Ne vždy tomu tak je, především pro děti mohou být škodlivé, pokud splňují těchto pět podmínek:

- Násilník je prezentován jako přitažlivá osoba.
- Násilí je prezentováno jako ospravedlnitelné.
- Násilí není nijak potrestáno.
- Pro oběti má násilné jednání minimální důsledky.
- Násilí je prezentováno tím způsobem, že divákovi připadá realistické.²⁴

Za původce těchto obsahů můžeme považovat televizi, filmy a počítačové hry. Pozornost soustředíme na obsahy, které nabízejí a zobrazují fyzické násilí mnohdy s úmyslem poškodit zdraví. Rozlišujeme je dle druhů. Násilí implicitní, neboli naznačené a explicitní předvedené (včetně následků) či faktické vycházející ze skutečnosti a fiktivní předvedené ve smyšleném příběhu. Problém tvoří média, která šíří a prezentují násilné činy.²⁵

Klasickým příkladem roztočení mediálního „kolotoče násilí“ bylo uvedení filmu Olivera Stonea „Takoví normální zabijáci“ do české kinematografie. Režisérova myšlenka na film vedla nad absurdum. Jednalo se o pár mladistvých krutých vrahů, kteří jsou ve filmu oslavováni médii. Před tím, než byl film uveden do televize, se objevil na videokazetách. Reklama na film byla propagována přes komerční rozhlasové stanice. Evropa 2 ve své upoutávce hlásala nevhodné slova, které mohli slyšet děti a dospívající. Následně začala diskuse o vhodnosti či nevhodnosti upoutávek.

²⁴ JIRÁK, J. a B. KÖPPOVÁ. *Média a společnost*. 1. vyd. Praha: Portál, 2003. s. 189, ISBN 80-7178-697-7

²⁵ ŠVEJDA, G. *Vliv médií na děti a mládež* [online]. České Budějovice, 2012. [cit. 2016-17-01]. Seminární práce. Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích. Dostupné z: granty.vsers.cz/dvpppb/wp-content/uploads/2012/01/prof.-Svejda.doc

Média nakonec sama přicházejí s teorií. Zaobírá se vlivem mediálního násilí na dětské diváky. Filozofie tvrdí, že kde jinde by se mělo diskutovat o vlivu médií než v médiích samotných. Ačkoli se jedny z prvních diskuzí, které vedlo téma negativní vlivy nových medií. Objevily se v polovině 19. století. Až v období světových válek, bylo mediím a diskuzi věnována speciální pozornost společně s válečným zpravodajstvím. V průběhu první světové války byla veřejnost přesvědčena o velké moci médií. Důkazem byla válečná propaganda, kdy se stala mocným nástrojem, jak převádět lid na svou stranu.²⁶

²⁶ SUCHÝ, A. *Mediální zlo – mýty a realita: souvislost mezi sledováním televize a agresivitou dětí*. 1. vyd. Praha: Triton, 2007. s. 38-39, ISBN 978-80-7254-926-9

3. VLIV RODIČŮ NA CHOVÁNÍ DÍTĚTE

Jednoznačný podíl na chování dítěte mají jeho rodiče. Ovlivňují své děti výchovou a přístupem již od narození. Přístup rodičů k výchově, je výsledkem zkušeností z vlastního působení v rodině, dědičnosti. Další vývoj socializace v dětství a období dospívání představuje škola, kamarádi a celkové prostředí vrstevníků.

Rodič a „rodina je neobyčejně dynamickým, živým celkem. Prochází různými změnami v závislosti na měnících se potřebách jednotlivých členů na pozadí společenských změn a jejich vzájemné provázanosti. Vztahy v rodině rovněž souvisejí s vývojovým cyklem rodiny, či ho dokonce do jisté míry odrážejí.“²⁷ Rodinu považujeme za nejdůležitější sociální prostředí, ve kterém člověk žije. V rodině můžeme předpokládat, že dochází k naplňování fyzických, sociálních a psychických potřeb. Formuje jedince v průběhu celkového vývoje a je nositelem jeho budoucí společenské identity. Jan Amos Komenský ve svém Informatoriu školy mateřské tvrdí, že: „*Jakmile člověk začne tvořit, je třeba péče, aby se neznetvořil a nezvrhnul.*“²⁸

Samotná rodina může být hrozbou a stát se zátěží pro dospívajícího jedince. Velkou váhu tomu přiřkládají problémy v sociálních vztazích. V těchto případech jsou zdrojem vzniku psychických a sociálních problémů. Je celá řada jevů, které negativně působí na vývoj a fungování všech členů rodiny, zejména se to týká dětí.²⁹

V návaznosti může chování dítěte ovlivňovat i tzv. porucha rodičovské role. Vznik nefunkčnosti, může mít za následek ztrátu prokreační rodiny. Často dochází k nefunkčnosti rodiny. K možnému rozpadu přispívá souvislost s deviantně patologickým chováním. Týká se různých závislostí nebo delikvence.³⁰

²⁷ GILLERNOVÁ, I., V. KEBZA a M. RYMEŠ. *Psychologické aspekty změn v české společnosti: člověk na přelomu tisíciletí*. 1.vyd. Praha: Grada, 2011, s. 121. ISBN 978-80-247-2798-1.

²⁸ KOHOUTEK Rudolf. *Vliv rodiny na rozvoj osobnosti člověka* [online]. 2009 [2016-01-27]. Dostupné z: <http://rudolfkohoutek.blog.cz/0912/vliv-rodiny-na-rozvoj-osobnosti-cloveka>

²⁹ FISCHER, S. a J. ŠKODA. *Sociální patologie: analýza příčin a možností ovlivňování závažných sociálně patologických jevů*. 1. Vyd. Praha: Grada, 2009, s. 140, ISBN 978-80-247-2781-3.

³⁰ FISCHER, S. a J. ŠKODA. *Sociální patologie: analýza příčin a možností ovlivňování závažných sociálně patologických jevů*. 1.Vyd. Praha: Grada, 2009, s. 141, ISBN 978-80-247-2781-3.

3.1 Funkční rodinné vztahy

Co si pod funkční rodinným vztahem můžeme představit?

Dítě, které vyrůstá a seberealizuje se, žije ve funkčním rodinném vztahu, to se opírá o několik kritérií. Klíčová úloha je spojena se stabilitou, sociálním postavením a ekonomickou situací (vzdělání, zaměstnání a příjmy rodičů). Dalším kritériem k posouzení funkční rodiny lze považovat osobnost rodičů (společenská adaptace, psychický a fyzický stav), osobnost sourozenců, zájem rodičů, péče apod.

Posuzované kritéria jsou rozdělena a popsána do čtyř typů rodin:

1. **Funkční rodina** – tzn. Rodina, ve které je vývoj dítěte dobře zajištěn. V populaci je podle statistik až 85% fungujících rodin.
2. **Problémová rodina** – V této rodině jde o vyskytování závažnějších problémů a nefunkčnosti některých či všech funkcí. Neohrožují, ale rodinný stav či samotný vývoj dítěte. Problémy, které se v této rodině mohou vyskytovat, představují pro pracovníky sociálně-právní ochrany větší zvýšení pozornosti, ale ve většině případů jsou rodiny schopny samy nebo s krátkodobou pomocí problém vyřešit. Týká se to 12-13% populace.
3. **Dysfunkční rodina** – V této rodině se objevují vážné poruchy, které ohrožují nebo poškozují rodinu jako celek. Může mít dopad na vývoj a následný prospěch dítěte. Problémy, které se v rodině objevují, již ve většině případů není schopna zvládat sama. Tudíž je zapotřebí zrealizovat jistá opatření od okolí nebo známých. Jednalo by se o sanaci rodiny. Vyskytuje se s tím, ale mnoho problémů. Je třeba si uvědomit do jaké míry je možné rodiny podporovat či zasáhnout proti, například zbavením rodičovských práv na dítě. Týká se to 2% populace.
4. **Afunkční rodina** – Tyto rodiny přestávají zcela plnit svou funkci a může tak dítěti velmi škodit v jeho dalším vývoji i samotné existenci. V těchto případech se příslušné orgány řídí zákonem a je nezbytné zakročit odebráním dítěte a následně jej umístit do náhradní rodiny či dětského domova. Vyskytuje se u 0,5% rodin.³¹

³¹ FISHER, S. a J. ŠKODA. *Sociální patologie: analýza příčin a možností ovlivňování závažných sociálně patologických jevů*. 1.vyd. Praha: Grada, 2009. s.254, ISBN 978-80-247-2781-3

Při narušeném vztahu obou rodičů dochází ve valné většině k rozvodu. Rodiče procházejí složitou situací, kterou přenáší na dítě. Nepokoje v rodině se nejvíce podepisují na dítěti v období pubescence a adolescence. Dítě může mít pocit, že ztrácí určitou jistotu v rodičích a právě v tomto období vývoje, je jistota základním stavebním kamenem pro rozvoj a životní hodnoty.

Děti, které dospívají v dysfunkčních rodinách, se potýkají s psychickou deprivací. Projevují se některými psychickými zvláštnostmi a mohou ovlivnit postupné zařazení do společnosti. Děti jsou součástí rodiny, která jim nevěnuje přílišnou pozornost a neapelují důsledně na jejich chování, trávení volného času apod. Při řešení jakéhokoli problému s rodiči bývají děti vystaveni nátlaku v podobě tělesných trestů a zákazů. Nemají tedy možnost poznání, že problémy se dají řešit i jinými způsoby. Tento problém se pak může v jejich dospívání a následné dospělosti prolínat do života tím, že často selhávají při řešení obtížných životních situacích.³² S tím souvisí Porucha chování ve vztahu k rodině „*Disociální či agresivní chování jedince je téměř výhradně vázáno na domov. Porucha chování zahrnuje krádeže, ničení různých předmětů v domácnosti, násilí vůči členům rodiny. V pozadí problémů bývá narušení vztahu dítěte k některým členům rodiny, nejčastěji jde o konflikt s novým nevlastním rodičem.*“³³

Děti jsou zpočátku ovlivněny rodiči a následně s postupným věkem začínají na děti působit i jiné faktory. Mohou to být učitelé, výchovní poradci. Děti jsou zvyklé napodobovat a utváří se tak jejich osobnost, charakter a socializační začlenění.

3.2 Vliv vzdělání rodičů na výchovu dětí.

Každý z rodičů má nějaké vzdělání. Je velmi individuální, jak velký význam přikládají na důležitost vzdělání svého potomka. Když budeme předpokládat, že rodiče přikládají velký důraz na vzdělání, vštěpují to i vlastním dětem už od útlého věku. Děti jsou tak ovlivněny, že je studium jednou z nejdůležitějších a podstatných věcí, které by měly ve svém životě dosáhnout. Ne však všechny rodiče tak úporně apelují na své děti, aby měly školy ekonomického, právního čili „prestižního“ vzdělání. Někteří z rodičů

³² FISCHER, S. a J. ŠKODA. *Sociální patologie: analýza příčin a možnosti ovlivňování závažných sociálně patologických jevů*. 1.vyd. Praha: Grada, 2009, s. 144, ISBN 978-80-247-2781-3

³³ LÁTALOVÁ, K.. *Agresivita v psychiatrii*. 1.vyd. Praha: Grada, 2013. s. 192, ISBN 978-80-247-4454-4.

jsou zastánci názoru, že dítě by se mělo samo rozhodnout a zjistit, v čem jsou dobří a co jednou bude náplní jejich života. Zpravidla se přikládá velký důraz v odvětví vzdělání na sociální původ rodiny, společenské postavení, dobré zázemí. To vše může být předpokladem k dosažení lepších studijních výsledků. V těchto rodinách je vzdělání jakousi nutností. Považují ho za hodnotnější než v sociálně slabých rodinách. Dalším ovlivňujícím faktorem, který je ve 21. století stále více rozhodující, jsou finanční prostředky rodiny. Pokud je rodina lépe ekonomicky zabezpečená, má zpravidla jejich dítě větší možnost podpory při studiu na škole.

Rodiče vyšší vzdělání vnímají jako hodnotu, která má vliv na lepší životní úroveň a budoucí životní pohodu. Význam vyššího vzdělání je dětem dáván již od brzkého věku. Rodiče se s dětmi učí, vysvětlují mu nepochopené, dělají domácí úkoly. Zajišťují, aby jejich potomek měl průběžnou přípravu ve vzdělání. Samozřejmostí je motivace dítěte ke vzdělání. Může mít ale různé podoby. Podpora ze strany rodičů může být mnohdy úporná. Je spousta případů, kdy dítě je natolik ovlivněno ambicemi svých rodičů, že studují něco, co sami nechtějí a není tomu tak jen u vzdělání, ale i sportu, koníčků atd.

3.3 Vliv ekonomické situace rodiny

Ekonomická situace je činitel, který zásadně ovlivňuje funkčnost, chod celé rodiny a společenské postavení. Když převedeme finanční situaci rodiny na děti a jejich případné možnosti vzdělávání, ovlivňuje tak školní výsledky a možnosti dalšího vzdělání. Studium na soukromé škole. Předpokladem je, že pokud je rodina na dobré sociální úrovni, zajišťuje tak i nejlepší podmínky pro studium.

Díky nepříznivé finanční situaci, se může dítě objevit v nevýhodě oproti svým vrstevníkům. Takovým příkladem je oblečení a celková upravenost zevnějšku. Stávají se terčem posměchu od svých spolužáků ze školy. Rodiče si to často neuvědomují, že mezi vrstevníky hraje velkou roli oblečení, moderní technologie a celkový vzhled

děti. Bohužel všechny rodiny si nemohou dovolit, aby jejich děti měly nejnovější mobilní telefony, každý měsíc nové oblečení apod.³⁴

3.4 Vliv rozvodu na dítě

Rozvod rodičů je v dnešní době běžná součást mnoha rodin. Zjistíte představuje mnoho problémů a psychické zátěže nejen pro samotnou matku a otce, ale také pro děti. Většinou dochází, že rodiče dítěte bývají ve stresové situaci a mezi oběma je napětí. Stávají se tak méně vnímavými pro děti.

Dle statistik v České republice, zažívá rozvod nad 30 000 dětí. Nezáleží však, zda jsou děti zletilé či nezletilé. Následky si dítě nese v každém věku. Pro děti je to těžká zkouška. Nevědí jak se s tím vypořádat, působení a nátlak na jejich psychiku je veliký, a tak na rozdíl od dospělých neumí racionálně řešit problém. Vzniká pocit nejistoty, strach ze ztráty bezpečí v rodině.³⁵

Reakce na rozpor mezi rodiči může mít několik podob. Způsob, kterým se dítě projevuje, má mnoho příčin. Záleží především na věku, charakteru a pohlaví dítěte. Zda bylo v předchozí době vystaveno nějaké podobné situaci či mělo psychické potíže. Pokud se vyskytovaly v rodině konflikty a násilí. Mnohdy tyto závažné problémy bývají a mají mnohem větší dopad na dítě, než samotný rozvod.

U dětí můžeme pozorovat obavy, zlost a lítost. Projevuje se nejčastěji negativizmem, zhoršením morálky, prospěchu nebo nadměrného pláče. Může se stát, že míra rozvodové situace přesáhne psychické možnosti dítěte, stane se pro organizmus nezvladatelným. Mohou se tak utvořit jistá psychická traumata, která vedou v dětském i dospělém věku k depresím.³⁶ Reakce dítěte se projevují i mnoha dalšími způsoby jedním z těch častých jsou noční děsy a zhoršení školního prospěchu.

³⁴ VAN PELT, Nancy L. *Dítě v dobrých rukou: knížka pro správné rodiče*. vyd. 1. Praha: Advent-Orion, 2000, 28 s. ISBN 80-7172-420-3.

³⁵ SANCE DĚTEM. *Vliv rozvodu na duši a chování dítěte* [online]. 2012/2015-07-30 [cit. 2016-01-27]. Dostupné z: <http://www.sancedetem.cz/srv/www/content/pub/cs/clanky/vliv-rozvodu-na-dusi-a-chovani-ditete-38.html>

³⁶ RYŠÁNKOVÁ, M. *Děti, rodiče a rozvody* [online]. 2002 [cit. 2016-01-27]. Dostupné z: <http://www.rodina.cz/clanek2859.htm>

3.5 Noční děsy

Noční děs je určitý stav dítěte. Projevuje se od osmého měsíce věku a trvá zhruba do věku mladšího školáka. V noci, když dítě spí, dochází ke křičení a vykřikování slov, které nemusí dávat žádný smysl. Může se zdát, že dítě je probuzené, má otevřené oči, ale stále je v režimu spánku. Rodiče si tak myslí, že je to pouhý sen. „*Rozdíl mezi noční můrou a nočním děsem je v tom, že při noční můře dítě dokáže při úplném probuzení (buď v danou chvíli v noci, nebo v dalším dnu, až se probudí) říct, co se mu zdálo*“³⁷ Pokud dítě v noci zažívá noční děsy je mnohdy horší dítě uklidnit a nedokáže si přesně vzpomenout, co se mu zdálo. Vyvolávají to zejména prožitky, které dítě během dne vidělo, ale nerozumí mu nebo je to přílišný nápor na jeho psychiku.

Každý rodič by v tomto případě měl mít zájem předcházet situacím, které v dětech vyvolávají noční děsy. Možným způsobem je nabídnout dítěti pomoc v podobě otázek-čemu dítě nerozumí, možnost ventilovat svoje emoce a pocity. Pomoci může i fyzická aktivita (sport, procházka, hraní si s oblíbenou hračkou atd.) a v neposlední řadě dítěti dopřát hezké zážitky a vykompenzovat tak, ty zážitky špatné.³⁸

3.6 Zhoršení školního prospěchu

Dalším reakcí na rozvoj je zhoršení školního prospěchu. Bývá to jedna z nejčastějších podob problému. Z počátku se dítěti ve škole daří standardním způsobem. Jen co zpozoruje, jak začnou v domácím prostředí vztahy přiosťrovat, vidí, jak jsou rodiče na sebe oškliví, nedaří se jim a jsou k sobě lhostejní. Začíná domácí situace působit na dítě a projevují se první reakce. Ze skvělého prospěchu a samých jedniček se rázem stává zhoršení o několik stupňů. Dítě se přestává na učení soustředit a spíše dává pozornost na domácí situaci. Při zjištění začínajících problémů je velmi důležité dát větší pozornost na dítě a snažit se ho podporovat v učení, pomáhat mu učit se. Utvrdit dítě v tom, že není jeho chybou, že známky jsou hroší, ale naopak povzbudit

³⁷ SANCE DĚTEM. *Vliv rozvodu na duši a chování dítěte* [online]. 2012/2015-07-30 [cit. 2016-01-27]. Dostupné z: <http://www.sancedetem.cz/srv/www/content/pub/cs/clanky/vliv-rozvodu-na-dusi-a-chovani-ditete-38.html>

³⁸ SANCE DĚTEM. *Vliv rozvodu na duši a chování dítěte* [online]. 2012/2015-07-30 [cit. 2016-01-27]. Dostupné z: <http://www.sancedetem.cz/srv/www/content/pub/cs/clanky/vliv-rozvodu-na-dusi-a-chovani-ditete-38.html>

a motivovat k větší soustředěnosti. Důležité je, i když mnohdy nepříjemné, informovat o rodinném vztahu třídního učitele.³⁹

Se školním prospěchem je spojena i ukázněnost žáka. Dítě může reagovat větší agresivitou ve škole, nedáváním pozor, opovrhováním. Naopak se dítě může dostat i do stádia ve kterém svoji pozornost a ukázněnost vede k lepšímu. Snaží se mít vše co je spojené se školou v pořádku, jeho ukázněnost a klidnost je až zarážející. Dítě si tak myslí, že zlepšením se může rodinná situace zachránit. Z toho plyne, že děti se mohou domnívat, že chyba je na jejich straně a rodiče se například hádají kvůli nim.

3.7 Rodič alkoholik a jeho vliv na dítě

Rodinné prostředí slouží především k pocitu pevného zázemí. Povzbuzení člověka, když přijde z práce unavený domů, čeká ho rodinná pohoda, šťastné děti a milující manžel. Pokud ale žijeme v rodině s alkoholikem veškeré příjemné a očekávané fakta, které od rodinného zázemí očekáváme, můžou být jinak. Mohou se stát až noční můrou. Rodina, by měla být základní stavební jednotkou, která vytváří vhodné prostředí pro výchovu a vývoj dítěte. V současné době se bohužel setkáváme s rodinami, kde jeden z rodičů je alkoholik. Chování takových lidí bývá často protikladem zájmů, potřeb a úloh rodiny. Situace v rodině alkoholika často vypadá jako noční můra. Například pokud je v rodině alkoholik muž, dostává se žena společně s dětmi do úzkých. V mužích pod vlivem alkoholu se skrývá skrytá hrozba a agrese. Většinou to začíná maličkostmi, jako jsou drobné výtky na uvařenou večeři, špatně uklizený byt apod. Děti se tak můžou stát snadným cílem pro násilné chování.

Proběhlo mnoho výzkumů a odborníci, kteří se problematikou alkoholismu v rodině zabývají, potvrdili, že výskyt alkoholu v rodině má neblahý vliv na děti. Může se stát, že dítě, má větší předpoklad k alkoholismu s narůstajícím věkem. Je tedy důležité nezanedbat prevenci u dětí, které mají větší sklon k alkoholu.

³⁹ SANCE DĚTEM. *Vliv rozvodu na duši a chování dítěte* [online]. 2012/2015-07-30 [cit. 2016-01-27]. Dostupné z: <http://www.sancedetem.cz/srv/www/content/pub/cs/clanky/vliv-rozvodu-na-dusi-a-chovani-ditete-38.html>

V rodinách s alkoholiky se běžnou věcí stává sexuální zneužívání a citového vydírání dětí. Stávají se tak svědky domácího násilí, jsou zanedbáváni v psychických i hmotných potřebách a jsou obětí psychického nátlaku. Vznikají časté poruchy soustředěnosti, chování. Zhoršují se ve škole. V krajních případech může docházet k větším sklonům deprese a při nejhorším k sebevražedným myšlenkám.⁴⁰

Vliv alkoholu na dítě není pouze v přímém životě dítěte, ale může mít neblahý vliv při samotném vývoji plodu. *“První kdo na tuto skutečnost upozornil, byl již starořecký filozof Platon, který v jednom ze svých spisů uvedl: “Bylo-li dítě počato v alkoholovém opojení, objeví se u něho slabomyslnost a neposlušnost, bývá často nemocné“. Ve starověku byly dokonce vydávány zákony zakazující zplodit dítě v alkoholovém opojení.”*⁴¹

Alkohol je toxickou látkou, která škodí organismu. Tudíž škodí dítěti již ve stádiu vývoje u matky v břiše. Matky, které v těhotenství požívají alkohol, mají velký předpoklad k tomu, aby jejich narozené dítě mělo opožděný duševní vývoj, poškozený mozek či pomalý růst. Alkohol v těhotenství nejvíce působí na mozek dítěte a tak způsobuje těžké poškození mozku a srdce. Objevit se může i deformace obličeje. U novorozenců alkoholických je výskyt deformace očí, uší a obličeje celkovou známkou, jak moc požívali v těhotenství alkohol.⁴²

Existuje mnoho rizik, které jsou spojeny s vývojem dítěte a alkoholem. Zejména se setkáváme s:

- **Dítě alkoholikem** – Děti z rodiny alkoholiků mají větší předpoklad k tomu, že se závislost na alkoholu projeví. Projevit se může již v mladším věku.
- **Sexuální a citové zneužití** – Alkoholik může působit na dítě v zájmu sexuality a citového zneužívání.
- **Domácí násilí** – Děti jsou často svědky domácího násilí, zanedbávání potřeb dítěte.

⁴⁰ NEDBALOVÁ, V. *Alkoholová závislost a její důsledky na rodinu a výchovu dětí v rodině*. Zlín, 2010. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta humanitních studií.

⁴¹ DOKTORKA.CZ, *vliv alkoholu na vývoj dítěte* [online]. 2007 [cit. 2016-01-27]. Dostupné z: <http://rodina-deti.doktorka.cz/vliv-alkoholu-na-vyvoj-plodu/>

⁴² PURVIS, Karyn B, David R CROSS a Wendy Lyons SUNSHINE. *Dítě v nové rodině*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2013, s. 30-33 ISBN 978-80-247-4535-0

- **Poruchy chování** – Dítě je více zlobivé a neukázněné, jak v domácím, tak i školním prostředí. S tím je spojený i zhoršený prospěch ve škole.
- **Porucha spánku** – Časté noční můry, pomočování ve spánku.
- **Oslabení organismu** – Vlivem stresu může dojít k oslabení imunity a tak dochází k častějším nemocem, nevolnostem či bolestem hlavy

U Dítěte mohou propuknout úzkostlivé stavy, které v mnoha případech vedou k depresím a v krajním případě i k sebevražedným sklonům. Dětství prožité v alkoholovém prostředí má velký vliv na budoucnost dítěte. Mají mnohem větší sklon k samotnému propadnutí alkoholu. V dospělosti se setkávají s nejistotou, sebekritičností a méněcenností. Problémy mohou nastat ve vztazích partnerských či přátelských. Setkat se můžeme i se ztrátou odpovědnosti a zvládnání obtížných životních situací. Pocit odlišnosti a loajalita je nepřiměřená a mnohdy citové reakce bývají impulsivní.⁴³

3.8 Vliv sexuální zneužívání

Sexuální zneužívání páchané na dětech je mravností trestná činnost. Je velmi citlivou oblastí na rozvoj osobnosti dítěte a o jeho dalším rozhodování sexuálního života. Tato trestná činnost páchaná na mládeži a zejména na dětech je nejzávadnějším přečinem. Stále více se hovoří a rozpoutávají diskuze na toto téma. Agresoři jsou pro společnost (hlavně pro děti a mladistvé) velmi nebezpečnými jedinci. Trestný čin páchaný na dětech a mladistvých způsobí negativní vliv na psychický i fyzický vývoj oběti. V některých situacích může dojít k narušení myšlení daného jedince. Vzniká tedy riziko, že samotná oběť se do budoucna stává pachatelem a trestnou činností, kterou v mládí prožil, bude brát jako normální věc. Stále se zvyšuje počet případů týraných a sexuálně zneužívaných dětí a mladistvých. O to více je alarmující, že sexuální zneužívání se zejména objevuje v rodinném prostředí.⁴⁴

Kdokoli se může stát zneužívatelem dítěte, je však paradoxem, že v mnoha případech dítě pachatele dobře zná. Jsou jimi příbuzní či samotní členové rodiny. Rodina, ve které se dějí tyto otřesné praktiky, vypadá většinou na první pohled jako

⁴³ WOITITZ, Janet Geringer. *Dospělé děti alkoholiků*. Rozš. vyd. V Praze: Columbus, 1998, s. 179 ISBN 80-85928-73-6.

⁴⁴ WEISS, Petr. *Sexuální zneužívání dětí*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2005, s. 45-46 ISBN 80-247-0929-5.

velmi slušná a milující rodina. Na veřejnosti mají slušné vychování, zaměstnání na dobré úrovni a celkový rodinný život vypadá jako ideál.⁴⁵

Sexuální zneužívání obecně je určitý zásah do osobního života jedince. Zážitek spojený s tímto hrůzným činem je pro dítě nebo mladistvého velmi traumatizující a ovlivňuje budoucnost a celkově život poškozeného. Je označováno ve zkratce CSA (Child Sexual Abuse) – tedy syndrom zneužívaného dítěte. Součástí CSA je také syndrom týraného dítěte označované jako CAN (Child Abuse and Neglect), který zahrnuje psychické a fyzické týrání, šikanu a celkové zanedbávání.⁴⁶

Odborníci ze zdravotní komise Rady Evropy z roku 1992 definují sexuální zneužití dítěte takto: „*Sexuální zneužití je nepatřičné vystavení dítěte pohlavnímu kontaktu, činnosti či chování. Zahrnuje jakékoli pohlavní dotýkání, styk nebo vykořisťování kýmkoli, komu bylo dítě svěřeno do péče anebo kýmkoli, kdo dítě zneužívá. Takovou osobou může být rodič, příbuzný, přítel, odborný či dobrovolný pracovník či cizí osoba. Sexuální zneužívání se dělí na bezdotykové a dotykové. Bezdotykové zneužívání zahrnuje např. setkání s exhibicionisty a účast na sexuálních aktivitách, kde nedochází k žádnému tělesnému kontaktu, např. vystavování dítěte pornografickým videozáznamům. Kontaktní zneužívání je takové, kde dochází k pohlavnímu kontaktu, včetně laskání prsou a pohlavních orgánů, pohlavnímu styku, pohlavnímu styku orálnímu nebo análnímu.*“⁴⁷

V České Republice je pohlavní zneužívání dítěte do věkové hranice 15 let trestným činem dle Trestního zákona § 243 č. 140/1961 Sb.

Jak bylo již zmíněno v definici výše, sexuální násilí má určité druhy/formy:

⁴⁵ DITE KRIZE.CZ, *Sexuální zneužívání* [online]. 2012 [cit. 2016-01-29]. Dostupné z: <http://www.ditekrize.cz/sexualni-zneuzivani>

⁴⁶ SANCE DĚTEM.CZ, *Mýty a fakta o sexuálním zneužívání dětí* [online]. 2012 [cit. 2016-01-29]. Dostupné z: <http://www.sancedetem.cz/srv/www/content/pub/cs/clanky/myty-a-fakta-o-sexualnim-zneuzivani-deti-63.html>

⁴⁷ SEXUALNI ZNEUŽIVANI, *Definice sexuálního zneužívání* [online]. [cit. 2016-01-29]. Dostupné z: <http://sexualni.zneuzivani.cz/definice/definice/>

Bezkontaktní sexuální zneužívání

Pachatel, násilník se před dítětem obnažuje, masturbuje. Projevuje se pozorováním dítěte za účelem vlastního uspokojení. Dítě může být vystaveno a nuceno přihlížet na pornofilm, porno časopisy či přímou soulož. Do bezkontaktního zneužívání zahrnujeme exhibicionismus (sexuální úchylka), voajerství (dosažení sexuálního vzrušení) nebo verbální zneužívání (forma anonymního telefonického hovoru).⁴⁸

Bezkontaktní zneužívání se bere za méně ohrožující formu. Neplatí však, že by to nemělo na dítě neblahý dopad. Dítě se i v tomto případě stává sexuální obětí a způsobuje mu újmu na psychickém i duševním stavu.

Kontaktní sexuální zneužívání

Je sexuální zneužívání, kde dochází ke kontaktu násilníka s obětí (dítě, mladistvý). Projevuje se osaháváním, líbáním na intimních místech. Nutí děti, aby osahávali vlastní tělo či tělo samotného zneuživatele. Zahrnout můžeme vynucený pohlavní styk, tedy znásilnění mezi osobou a dítětem. Považuje se za mimořádně brutální čin. Dále zařazujeme nucení dítěte k masturbaci, specifické dráždění či orální aktivitu apod.⁴⁹

Pokud je páčán trestný čin zneužívání v rodině, pojí se k tomuto násilí termín incest, kterým se rozumí, sexuální kontakt mezi osobami pokrevně příbuznými. Z větší části probíhá mezi otcem a dcerou/synem čili starším členem rodiny s mladším. Výjimkou v sexuálním zneužívání však nejsou ani ženy. V mnoha případech sexuální zneužívání dětí praktikují nevlastní rodiče, kteří jsou novou součástí rodiny.

Zneužívané dítě nemusí v určitém věku ani vědět, že je to věc, která není normální. Pachatel se snaží dítěti vštěpit myšlenku, že jde o normální aktivitu, kterou nalezneme i v jiných rodinách. Dále může pachatel dítěti vyhrožovat, že pokud to někomu řekne, přijde o jednoho z rodičů nebo rodiny. Zneužívané děti tak o svém problému často mlčí. Pokud nedojde k nějakému brutálnímu zneužití, kdy by okolí poznalo, že není něco

⁴⁸ DITE KRIZE.CZ, *Sexuální zneužívání* [online]. 2012 [cit. 2016-01-29]. Dostupné z: <http://www.ditekrize.cz/sexualni-zneuzivani>

⁴⁹ SANCE DĚTEM.CZ *Mýty a fakta o sexuálním zneužívání dětí* [online]. 2012 [cit. 2016-01-29]. Dostupné z: <http://www.sancedetem.cz/srv/www/content/pub/cs/clanky/myty-a-fakta-o-sexualnim-zneuzivani-deti-63.html>

v pořádku, může trvat až do určitého věku, než oběť bude mít odvahu o problému hovořit. Záleží také na délce trvání, formě zneužití a na míře strachu. Jsou tedy vystaveny obrovskému psychickému i fyzickému napětí, které může mít fatální následky.

Pokud je dítě sexuálně zneužíváno, projevují se často stresové a matoucí pocity, které se mohou prolínat až do dospělého věku. Samotné dítě může na podnět reagovat Posttraumatickou stresovou poruchou. Posttraumatická stresová porucha (PTSD) – jedná se o stav duševní poruchy, kdy je určitým způsobem narušené bezpečí člověka. Projeví se pocit strachu a přirozeně se tělo připravuje na obranu. U lidí s PTSD se objevují nepřátelské a nedůvěřivé postoje k ostatním lidem.⁵⁰

Sexuální zneužívání může v dětech vyvolat speciální formu traumatu. Má zvláštní a zcela odlišný postup při léčbě, kterým se psychologové a psychiatři snaží duševní vypětí mírnit. U jedince, zasaženého PTSP je procentuálně větší náchylnost k jednotlivým poruchám. Například nadměrná masturbace ještě v útlém věku, předčasné provozování sexuální aktivity (brzký věk), promiskuita. Posttraumatický šok ze sexuálního násilí, může v jedinci vyvolat i sexuální atakování svých vrstevníků, které v dospělém věku mnohdy vede k agresivnímu sexuálnímu chování. Dalšími reakcemi jsou porucha příjmu potravy, bolesti břicha, noční pomočování a děsy. S tímto emocionálním vypětím úzce souvisí dopad dlouhodobých důsledků zneužití.

⁵⁰ ZDRAVOTNICTVÍ MEDICÍNA, *Posttraumatická stresová porucha u dětí a adolescentů*[online]. 2011 [cit. 2016-01-29]. Dostupné z: <http://zdravi.e15.cz/clanek/priloha-lekarske-listy/posttraumaticka-stresova-porucha-u-deti-a-adolescentu-462788>

3.9 Dlouhodobé důsledky zneužití

- **Sebepoškozování** – opakované ubližování si, které má napomoci s emočním vypětím a zhoršením duševního stavu. Je signálem špatného psychického stavu.
- **Špatné navázání lidských vztahů v dospívajícím i dospělém věku**
- **Poruchy chování** – soustředěnost, nekázeň ve školním i domácím prostředí, uzavřenost a odtazitost, agresivní chování vůči sobě nebo vrstevníkům.
- **Sexualita** – problém sexuality v pozdějším věku, neschopnost sexuálně aktivního života, problémy s partnery a časté střídání partnerů či úplná neschopnost sexuálních praktik.⁵¹

Děti v předškolním, školním a dospívajícím věku se mnohdy z prvopočátku nesvěří se situací, do které se dostali. Popírání vede k velmi závažné reakci. Dostání pomoci a ochrany, kterou potřebují od dospělého člověka, se vzdaluje. Naopak tyto děti, i když nemluví a chovají se jinak, svoje trápení vkládají do her či kreseb a tak je možné odhalit jejich trápení.⁵²

Všechny tyto aspekty a mnohé další působí negativně na vývoj a budoucnost zneužívaného dítěte nebo mladistvého. Následky se v mnoha případech stávají těžšími, když je dítě zneužíváno blízkou osobou. Což znamená, že dítě je vystaveno mnohem častějšímu nebezpečí, pokud je to rodilý příslušník. Je vystaveno nebezpečí téměř denně a všechny vlivy domácího prostředí působí i na další vývoj. Ve škole se může svou náhlou uzavřeností a změnou chování stát navíc obětí šikany a tím se stává obětí dalšího psychického nátlaku. Rozpoznání, zda je dítě pod nátlakem a vlivem sexuálního násilí či násilí obecně je velmi obtížné. Děti, které se do těchto situací dostanou, ve většině případů pochází ze sociálních rodin. Dále z domácnosti, kde nejsou dobré rodinné vztahy a příznivé podmínky pro vývoj dítěte. Není tomu tak vždy. Mnohdy se může zdát, že rodina je v naprostém pořádku, panuje mezi nimi milující vztah a náznaky

⁵¹ ZDRAVOTNICTVÍ MEDICÍNA, *Posttraumatická stresová porucha u dětí a adolescentů*[online]. 2011 [cit. 2016-01-29]. Dostupné z: <http://zdravi.e15.cz/clanek/priloha-lekarske-listy/posttraumaticka-stresova-porucha-u-deti-a-adolescentu-462788>

⁵² ČÍRTKOVÁ, L.a P. VITOUŠOVÁ. *Pomoc obětem (a svědkům) trestných činů: příručka pro pomáhající profese*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2007, s. ISBN 978-80-247-2014-2.

nebo dokonce samotné násilí nepřipadá v úvahu. Rodič, který se o své dítě zajímá, může právě díky zvláštnímu a náhle nepřiměřenému chování dítěte poznat, že není vše v pořádku. V těchto případech je důležitá odborná pomoc i prevence, proti dalšímu ataku sexuálního zneužití.

Děti ve věku do patnáctého roku života jsou hlavní cílovou skupinou, kterou se systémy a prevence zabývá. Důležitými lidmi jsou zejména rodiče, pedagogové a při odhalení či prevenci fungují nepedagogické profesionální skupiny a příslušné orgány, které s prevencí pomáhají. Prvním, kdo dítě vede k prevenci je samotný rodič a rodina. Jde především o výchovu mravní, sexuální a estetickou. Pokud je dítě zneužíváno od cizího člověka, měla by výchova a důvěrnost v rodině dítěti vnuknout myšlenku, že se může svěřit právě rodině. Dalšími jsou v předškolním a školním věku pedagogové, kteří mohou odhalit a snažit se předejít násilí páchaném na dítěti. Pedagog je nedílnou součástí pro sexuální výchovu, vysvětlení sexuálního života i hrozby, které mohou nepříznivě zasáhnout do života. To vše v rámci výukového procesu.

Prevence je rozdělena do tzv. Edukačních procesů, ve kterých jsou možnosti dítěte, jak předejít či řešit násilné chování páchané na nich samotných. Edukační proces non- intencionální je ochrana dítěte před zneužitím a spočívá ve sledování pořadů v televizním vysílání. Tématem pořadu je násilí páchané na dítěti. V tomto případě má dítě možnost pochopit, že v danou situaci není samo a má možnosti problém řešit.

Edukační proces intencionální – rozděluje se na dvě části:

- **EP neřízené** – Dítě má možnost se samo zajímat o nepříznivé vlivy na jeho psychický stav. Způsobem vyhledávání informací v odborné literatuře či na internetu. Dále možnost položení otázek rodičům,
- **EP řízené** - V tomto případě je prevencí učitel, který učí obraně před pachatelem.

V neposlední řadě všechny tyto procesy a možnosti mají děti, dospívajícímu nabídnout pomoc. Cílem primární prevence je naučit dítě, aby ve své věkové kategorii dokázalo odhadnout situaci vlivu chování jiných osob na jejich osobu. Situace, které by mohly ohrožovat jejich bezpečí, fyzické a psychické zdraví a omezovat práva. Dalším

cílem je utvrdit dítě, že svěřením se a vyhledáním pomoci je důležitým krokem pro případné řešení problému. Jde hlavně o budoucí život, kde výsledek prevence a výchovy před hrozbami může zcela ovlivnit jejich životy.⁵³

⁵³ WEISS, Petr. *Sexuální zneužívání dětí*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2005, 59-63s. ISBN 80-247-0929-5.

4. VLIV NÁSILÍ NA PSYCHIKU JEDINCE NA INTERNETU A V TELEVIZNÍM VYSÍLÁNÍ

Dnešní společnost je pod obrovským tlakem masmedií. Ve světě, ve kterém žijeme, se většinu informací dovíme právě díky mediím. Na televizi, internet a další média se dívá velká část naší populace. Můžeme mezi všechny začlenit i děti a dospívající, kteří v současné době internetem a televizí žijí. Je to jejich každodenní náplň života. Alespoň jednou denně se dostávají do styku s internetem nebo televizí. Media jsou ve 21. století chápána jako tzv. nositelem, jak jednoduše získat zábavu, tok informací, ale také velkou hrozbou společnosti a především pro mladší generace. Vytváří v lidech určité hodnoty, názory, životní směr a vkus. Napomáhají porozumění a poznání okolního světa. Avšak jsou dobrým nástrojem, jak zmanipulovat lid. Bohužel stále častěji se můžeme setkávat se zneužitím masmedií. Manipulace medií má velký vliv na člověka. To platí především pro děti, pro které jsou media, jak poučná, tak velmi nebezpečná z hlediska vývoje osobnosti a celkové psychiky.

Psychika (mysl): *“souhrn všech jevů, kterými člověk prožívá sám sebe i své okolí, vnějších projevů prožívání a zkušeností. Psychika má tak dvojí kontext – organismus lidského individua a jeho fyzická vybavenost a na druhé straně sociokulturní podmínky života a jejich společensko-historický vývoj. Psychika se projevuje v činnosti člověka.”*⁵⁴

Psychika je součástí nás všech a tak okolní jevy mají na psychiku jedince pozitivní i negativní vlivy. Ovlivnit psychiku jedince je možno právě prostřednictvím média.

⁵⁴ FARKOVÁ, Marie. *Vybrané kapitoly z psychologie*. vyd. 2. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2008, s. 13 ISBN 978-80-86723-64-8.

4.1 Internet

Internet je určitý fenomén dnešní doby. Je to propojení počítačových sítí po celém světě. Jsou v něm uložené informace, které mají elektronickou podobu a jsou přístupné všem, kteří s internetem pracují. Vtahuje se na propojení počítačů, telefonů, tabletů, a tak dnešní doba umožňuje být online kdekoli na světě. S příchodem internetu se otevírají různé možnosti sledování aktuálních informací, zábavy, chatování s přáteli a sdílení životních událostí pomocí sociálních sítí.

Internet sebou přináší i mnoho rizik, které si mnohdy populace používající internet neuvědomují. Pokud srovnáme reálný svět se světem internetovým, nejeví se výrazný rozdíl v nebezpečí. Přináší ale nová rizika, zejména pro děti a mladistvé. Je tedy důležité vědět o riziku a nebezpečí internetu a naučit se, jak se v této kriminalitě pohybovat a reagovat na ně.⁵⁵

Některé osobnosti se vyjadřují k internetu a jeho nástrahám jako například Mgr. Karel Kuchařík, který je vedoucí oboru informační kriminality. Popisuje internet jako: *“prostředí, které odráží chování společnosti. Jeho podání a systém fungování však dává lidskému chování jinou dynamiku a mnohdy jiné možnosti než pouze ty, na které si kultura dlouhodobě vyvíjela modely. Ve své praxi každodenně pozoruji, že nejvíce zranitelnými a útočníky vyhledávanými oběťmi jsou osoby, které mají méně zkušenosti v daném prostředí a tím i méně informací o rizicích a možných dopadech rizikového chování. Nejvíce zranitelnými jsou z tohoto pohledu zejména děti. Každá možnost, jak příkladem jiných vnést zkušenosti do nejširší populace, je tou nejúčinnější obranou.”*⁵⁶

⁵⁵ ECKERTOVÁ, Lenka a Daniel DOČEKAL. *Bezpečnost dětí na internetu: rádce zodpovědného rodiče*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2013, s. 24 ISBN 978-80-251-3804-5.

⁵⁶ ECKERTOVÁ, Lenka a Daniel DOČEKAL. *Bezpečnost dětí na internetu: rádce zodpovědného rodiče*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2013, s. 10, ISBN 978-80-251-3804-5.

4.2 Internet a děti

Dnešní doba a její rychlé vyvíjení má vliv na děti a dospívající. Děti, které se narodily ve 20. a 21. Století jsou schopny od útlého věku, zhruba 2 let, využívat moderních technologií. Můžeme tedy říci, že dnešní mladá generace plně využívá služby internetu. Ve výzkumu, který byl prováděn ve Švédsku, bylo vyhodnoceno, že 21% dětí ve věku 3 let používá internet. V 5 letech je to téměř polovina. S narůstajícím věkem, okolo 9 let je zřejmé, že málokdo s internetem nepřišel do styku a neumí ho používat. Děti předškolního a školního věku se stávají pravidelnými uživateli a jsou s ním v kontaktu denně. S věkem také narůstá počet hodin, který stráví na počítači a internetu.⁵⁷

Některé studie z různých zemí udávají statistiky, že dítě s přibývajícím věkem jsou schopny využívat internet v plném rozsahu. Rozšiřují se možnosti, ke kterým se děti a mladiství na internetu dostanou a jsou schopny vykonávat. Děti od osmi let zvládají číst a psát. Vyvíjí se větší schopnost soustředěnosti a logického myšlení. Je tedy schopné být online, vyhledávat informace, komunikovat přes sociální sítě, sledovat videa apod. Nepotřebují pomoc starší osoby a tak se ve většině případů stává, že dítě není pod kontrolou a obsah internetu může mít na dítě negativní vliv.

Moderní technologie a internet ovlivňují procesy chápání a jeho vývoj. Rozvíjí tak nové dovednosti a schopnosti dítěte. Ve věku 3 let se nepodařilo potvrdit zásadní vliv medií na jejich vývoj, a zda je pro dítě pasivním či aktivním využíváním. Můžeme ale zcela jistě potvrdit, že děti v tomto věku na podněty technologií reagují.

V jednom z článků věnovaném právě dětem a vlivu internetu se uvádí, že děti, které se rozvíjí v surfování na internetu, můžeme rozdělit do tří X.

- **Exploration** – samostatné učení dítěte k objevování a učení, rozvoj myšlení a flexibility
- **Expression** – dítě využívá schopnost vytvářet nové poznatky a sdílet komunikaci s druhou stranou

⁵⁷ ECKERTOVÁ, Lenka a Daniel DOČEKAL. *Bezpečnost dětí na internetu: rádce zodpovědného rodiče*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2013, s. 10-14, ISBN 978-80-251-3804-5.

- **Exchange** – sdílení vlastních poznatků v diskuzi mezi ostatními uživateli a schopnost efektivní interakce. Pozitivně působí na děti v předškolním věku spojující vzdělání se zábavou.⁵⁸

Stále častější jsou diskuze vedené k tomu, zda internet je pro mladistvé vhodný a zda by měli trávit tolik času u internetu. Jak ale dítěti zabránit, aby trávilo většinu volného času na internetu? Když dnes máme internet dostupný i v mobilních telefonech.

Pro děti začíná být internet jakýmsi životním stylem a nedílnou součástí jejich života. Vliv internetu má veliký dopad na psychiku a fyzickou zdatnost dítěte a mladistvého člověka. Je téměř alarmující, že internet má veliký dopad na fyzickou schránku. Za doby kdy internet nebyl, běhaly děti venku, nebo sportovali. V dnešní době, většina z nich sedí doma za počítačem. Důsledkem je vzrůstající počet obézních dětí, na které upozorňuje a varuje před obezitou mnoho lékařů a odborníků. Dalším negativním vlivem v dnešní době je komunikace mezi dětmi, ale i dospělými. Dlouhodobé vysedávání u počítače a chatování přes sociální sítě neumožňuje dítěti trávit čas se svými přáteli v osobním setkání. Tím dochází i k problémům ve vztazích. Komunikace, která probíhá osobně je mnohem více účinná. Učíme se poznávat druhého člověka, jeho gesta, mimiku a můžeme dle výrazu odhadovat co si v danou situaci druhý myslí. Kdežto při neverbální komunikaci tomu tak není. Náhradou za gesta a mimiku můžeme považovat velkou škálu tzv. smajlíků, které mají textu dát větší důraz a význam. Děti na internetu jsou ovlivněny i komercí a reklamou. Mohou se setkat s kyberšikanou, agresivními jedinci, pedofily, pornografií, s obsahem propagující násilí a mnohými dalšími věcmi, které mají neblahý vliv na jejich vývoj.

⁵⁸ KOŘÍNKOVÁ, K.. *Děti a online rizika*. Praha: Sdružení linka bezpečí [online]. 2012 [cit. 2016-01-30]. ISBN: 978-80-904920-3-5. Dostupné z: <http://www.vyzkum-mladez.cz/zprava/1378730032.pdf>

4.3 Sociální sítě

Sociální sítě jsou v dnešním světě velmi oblíbenou činností, u které mnoho z nás dokáže strávit mnoho času. Slouží především k seznamování, komunikaci a sdílení nejrůznějších příspěvků mezi přáteli a ostatními uživateli. Přes sociální sítě získáváme i aktuální informace, nabídky na sledování stránek a pro podnikatele slouží jako dobrý nástroj, jak se zviditelnit. Celosvětově nejznámější sociální sítí je Facebook. Je to místo, kde tráví děti a mládež většinu svého času na internetu.

Dle výzkumu v České Republice využívá Facebook 3,8 milionu a z toho 670 tisíc mladistvých do 18 let.⁵⁹

Negativní vlastností Facebooku je, že pochází z USA. Mají zde jiná práva a tak řešení problému. Registrovat se může tedy kdokoli, komu bylo více jak 13 let. Problémem však je, že při registraci se nijak neprokazujeme a tak stačí pro mladší ročníky zadat potřebný věk k přihlášení. Běžnou součástí života je Facebook u dětí 5. třídy základní školy a ve vyšších ročnících je velmi ojedinělé, aby někdo neměl na Facebooku zřízený účet. Tím se děti dostávají do podvědomí virtuálního světa. Jejich rodiče mnohdy ani nekontrolují, co na internetu jejich děti dělají.

Sociální sítě jsou velkým nebezpečím jak pro samotné děti, tak pro celé rodiny. Je velmi důležité rozmýšlet, komu zveřejňujeme informace. Je mnoho informací, které mohou být zneužity. Zveřejnění příspěvku, že celá rodina odjíždí na 14 dní na dovolenou k moři, může být velkým lákadlem pro zloděje. Velkou hrozbou jsou pedofilové, kterých se na sociálních sítích pohybuje mnoho. Jelikož založení profilu může být pod kterýmkoli jménem s falešnými informacemi, fotografiemi atd., stávají se děti oběťmi těchto lidí. Nabádají zejména mladé dívky, skládají komplimenty, snaží se komunikovat přes službu chatu, kde jdou posílat i fotografie. Je tak dobré rozmyslet si jaké fotografie komu posíláme a zveřejňujeme na profil sociální sítě.

Jelikož na internetu a zejména na sociální sítí Facebook bývá zveřejňování nejčastější. Vždy šířené informace nemusí být pravdivé, proto je důležité ověřovat

⁵⁹ DOBA WEBOVÁ, Statistiky sociálních sítí [online]. [cit. 2016-01-30] dostupné z: <http://www.doba-webova.com/cs/statistiky-pro-socialni-sit>

pravdivost i z jiných zdrojů. Sociální síť je účinným nástrojem tzv. kyberšikany do které se může jakýkoli jedinec dostat, právě díky kolujícím nepravdivým informacím s nevhodným obsahem.⁶⁰

Rodiče by u nezletilých měli čas od času kontrolovat čím se jejich dítě „chlubí“ na internetu. Jaké webové stránky navštěvují. Důležité je varovat před možnými nástrahami a hrozbami sociálních sítí.

V české republice před oblíbeným Facebookem byli používané sociální sítě lidé.cz, spolužáci.cz nebo v té době oblíbené líbímseti.cz. Tyto sociální sítě jsou na podobném principu jako FB, možnost sdílení a chatování s přáteli. Slabou výjimkou se stává server Spolužáci, který preferují lidé staršího věku, slouží k nalezení starých přátel z řad škol. Těmi světovými jsou dále Twitter, LinkedIn, Instagram či Pinterest.⁶¹

4.4 Násilí na internetu

Jedním z možných příčin, jak se dostat k násilí přes internet, je komunikace s nevhodnou osobou. Dopomáhají k tomu sociální sítě a nejrůznější chaty, kde může osoba komunikovat s jinou osobou, která může vystupovat pod skrytou identitou.

Lidí, kteří se schovávají za svou identitu a vydávají se tak úplně za někoho jiného se nazývají sociální inženýři. Velmi dobře umějí manipulovat s lidmi. Lidé se tak stávají podvedenými. Sociální inženýr získává a využívá důvěřivosti ostatních. Speciální skupina podvodníků se zaměřuje hlavně na děti. Nazývají se „kybergroomeri“. Zaměřují se na důvěřivost a nezkušenost dětí. Snaží se vymámit fotografie, především s intimnostmi. Nabádají děti k setkání. Ze začátku jsou kamarádští, příjemní a milí. Pokud ale nemohou dosáhnout svého cíle, nebojí se použít vyhrožování a vydírání na základě předchozího obsahu konverzace či zaslanych fotografií.⁶²

⁶⁰ JAK NA INTERNET, *Rizika sociálních sítí* [online]. 2012-2014 [cit. 2016-01-30]. Dostupné z: <http://www.jaknainternet.cz/page/1185/rizika-socialnich-siti/>

⁶¹ ECKERTOVÁ, L. a D. DOČEKAL. *Bezpečnost dětí na internetu: rádce zodpovědného rodiče*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2013, s. 27-30 ISBN 978-80-251-3804-5.

⁶² ECKERTOVÁ, Lenka a Daniel DOČEKAL. *Bezpečnost dětí na internetu: rádce zodpovědného rodiče*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2013, s. 39, ISBN 978-80-251-3804-5.

Setkáváme se s nejrůznějšími druhy, jak se útočníci snaží zapůsobit na děti a dospívající. Pro dívky jsou to především módní fotografové. Stát se hvězdou plakátů a časopisů je sen každé druhé dívky. A právě lidé s falešnou identitou se vydávají za fotografa. Píší děvčatům, jak jsou krásné. Snaží se jim co nejvíce lichotit, povídat si o jejich zájmech, co mají rády a jakou módu preferují. Na základě toho je dívkám nabídnuta práce/brigáda, že by mohli fotit jako modelky. U spousty případů jsou vyzvány, aby zaslali své fotografie. Důvěřivá dívka své fotografie pošle v domnění, že je vybrána a začíná nový život na prahu modelingu. Bohužel často se tává, že fotografie jsou zveřejněny a zneužity pro vlastní prospěch pachatele. Lidé s falešnou identitou mohou dívkám po odeslání fotografií, nabídnou i osobní schůzku. Hodně dívek bez rozmyslu a ověření si, zda fotograf není falešný, nabídku přijímá.⁶³

Dalšími způsoby jak se dostat k dětem a mladým teenagerům je používání identity známe osobnosti. Celebrity hýbou dnešním světem a každý z nás má nějakého oblíbeného zpěváka či herce. Takovým malým snem je se s uznávanou celebritou setkat. A právě na toto konto, pachatelé zneužívají děti. Vydávají se za známou osobnost a neváhají děti lákat na natáčení videoklipů, seriálů apod. Důvěřivé dítě je z nabídky nadšené a souhlasí. Například pedofil či násilník získává prostor k tomu, aby se s dítětem střetnul tváří v tvář.

Na sociální síti bylo jméno herečky z filmu Harry Potter nejčastěji zneužíváno. Přemíra odkazů, která měla něco společného se jménem herečky, vedli na závadné webové stránky. Kliknutím či stahováním z odkazu se jednoduše uživatel může nabourat do systému počítače a přijít tak k osobním informacím či předat do počítače vir.⁶⁴

Toto jsou jen některé možnosti, jak se dostat blíže k důvěřivým dětem. Je však důležité děti varovat, před možnými negativními vlivy internetu. Obeznamit je se situacemi, do kterých se mohou dostat. Dobré je jako prevence, dát dítěti či teenagerovi přečíst reálný článek, aby v nich vzbudil pocit, že oni samy se mohou stát

⁶³ ECKERTOVÁ, Lenka a Daniel DOČEKAL. *Bezpečnost dětí na internetu: rádce zodpovědného rodiče*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2013, s. 44, ISBN 978-80-251-3804-5.

⁶⁴ ECKERTOVÁ, Lenka a Daniel DOČEKAL. *Bezpečnost dětí na internetu: rádce zodpovědného rodiče*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2013, s. 43, ISBN 978-80-251-3804-5.

obětmi. Rodič může upozornit na několik známek, že profil na sociální síti může být falešný a vzbudit tak podezření:

- Na sociální síti je profilová fotka uživatele na první pohled příliš vyzývavá a atraktivní
- Přezdívka, kterou uživatel používá, jsou hanlivá nebo sexuálně zavádějící slova
- Fotografie na profilu jsou všechny dokonalé, není jediná, která by připomínala reálnou fotografii z běžného života
- Mezi přáteli jsou uživatelé stejné věkové kategorie, převládající pohlaví a profil není založený dlouhou dobu, nýbrž např. pár měsíců
- vysoký počet přátel vypovídá o pochybnosti a pravosti profilu⁶⁵

4.5 Kyberšikana

V dnešní době moderních technologií, které nám v mnoha případech usnadňují život, mohou i velmi uškodit. Internet, který je mnohdy označován, jako virtuální realita, umožňuje uživatelům, být kdekoli na světě stále online. Propojení mezi přáteli a neustálý přístup k informacím zcela změnilo možnosti lidí. Ačkoli to má obrovské výhody, spolu s virtuálním světem se nese i mnoho nevýhod.

Kyberšikana je odborníky i médií hodně probíraným tématem. Bill Belsey, který je autorem termínu, vztahující se na mladistvé jedince. Nazval tuto generaci jako always on – stále online. Kyberšikanou můžeme rozumět“ *agresivní chování, které je prováděno buď jednotlivcem, nebo skupinou prostřednictvím elektronických médií vůči člověku, jenž se v danou chvíli nemůže vůči útokům bránit*“⁶⁶

V dnešní době si děti ani mladiství neumí život bez počítačů a smartphonů představit. Jak bylo již zmíněno, všichni mohou být online dvacet-čtyři hodin denně. Pro většinu dětí, mladých a zejména dospívajících je důležité být stále na příjmu, intenzivně komunikovat se svými vrstevníky. Pokud by přestali používat některé aplikace nebo sociální sítě, mohou mít pocit, že je to vede k tzv. sociálnímu vyloučení.

⁶⁵ ECKERTOVÁ, Lenka a Daniel DOČEKAL. *Bezpečnost dětí na internetu: rádce zodpovědného rodiče*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2013, s. 39-43 ISBN 978-80-251-3804-5.

⁶⁶ ČERNÁ, Alena. *Kyberšikana: průvodce novým fenoménem*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2013, s. 9, ISBN 978-80-210-6374-7.

A právě pro mladistvé je velmi důležité mít dobré mezilidské vztahy s vrstevníky, možnost sdílení názorů a momentálních emocí. Pocit důležitosti vede k sebevědomí, které má velký význam na postavení mezi kamarády a celkovou psychiku jedince. Internet umožňuje mladistvým prezentovat sám sebe v tom nejlepším světle. Na sociální síť může poskytnout jen to nejlepší, aby ti druzí viděli dotyčného, tak jak on chce. Součástí je dobrý pocit vlastní hodnoty a sociální pozice. Všechny tyto náležitosti, jako postavení, sebevědomí, komunikace s přáteli je důležitá ve vývojovém období mladistvých.⁶⁷

S kyberšikanou a chováním na internetu úzce souvisí disinhibice. „*znamená ztrátu zábran v komunikaci a „odvázanost“, která by v offline světě nebyla možná. Projevuje se například tím, že dítě/dospívající na internetu často udělá, napíše, pošle atd. i věci, které by se v offline světě zdály „moc“.*“⁶⁸

Kyberšikana je úzce spojena s šikanou tradiční, projevy jsou velmi podobné. Další definicí jak popsat šikanu moderních technologií nabízí Priceová a Dalgleish „*kyberšikana je kolektivní označení forem šikany prostřednictvím elektronických medií, jako je internet a mobilní telefony, které slouží k agresivnímu a záměrnému poškození uživatele těchto medií. Stejně jako tradiční šikana zahrnuje i kyberšikana opakované chování a nepoměr sil mez agresorem a obětí*“⁶⁹

Rodiče, učitelé a v první řadě děti mývají velký problém, rozlišit zda se jedná o škodolibost nebo skutečné násilí. Není tedy jasné, od kdy se násilí vedené agresorem považuje za kyberšikanu a kdy ne. U tradiční šikany se role pachatele-oběti-publika bere jinak než ve virtuálním světě. Jeden z předních odborníků zabývající se šikanou uvádí. Pokud dítě, mladistvý či skupina opakovaně týrá a psychicky vydírá jiné dítě s cílem oběti ublížit, považuje se za úmyslné násilí. Pro virtuální svět pomocí internetu nebo mobilního telefonu. Kyberšikana však podle řady jiných odborníků může být

⁶⁷ ČERNÁ, Alena. *Kyberšikana: průvodce novým fenoménem*. Vyd. 1. Praha: Grada, s. 2013, 14 -15 Psyché (Grada). ISBN 978-80-210-6374-7.

⁶⁸ ČERNÁ, Alena. *Kyberšikana: průvodce novým fenoménem*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2013, Tamtéž s. 15, ISBN 978-80-210-6374-7.

⁶⁹ ČERNÁ, Alena. *Kyberšikana: průvodce novým fenoménem*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2013, s. 20, ISBN 978-80-210-6374-7.

neúmyslná. Podle uživatele, kterého bychom nazvali pachatelem, mohl být například neškodný posměšek, bez účelu úmyslně oběti ublížit.⁷⁰

Možné druhy kyberšikany

- *Happy Slapping* – natáčení fyzického útoku

Jedná se o natáčení fyzického napadení v reálném životě. Pořízené video fyzického nebo sexuálního útoku je zveřejněno a je prostředkem kyberšikany. Útoky jsou mířeny na náhodně vybraného člověka. V tomto případě bývá zpravidla Agresorů více, část se stará o natočení útoku mobilním telefonem a druhá část bývají samotní agresori co napadající oběť. Cíl Happy Slappingu je strhující a originální video, které budou moci zveřejnit na internetových serverech jako senzaci.

- *Kyberstalking* – pronásledování

Pachatel, který provádí stalking dlouhodobě sleduje svoji oběť. Na první dojem se pachatel jeví jako dobrý člověk. Jeho projev je milý a přívětivý. Zpravidla všechna laskavost nakonec vyústí v obtěžování, omezování a vyhrožování napadené osobě. Pokud se agresorovi nedaří, dosáhnou svého cíle, mohou se stát oběťmi i rodina, kamarádi a příbuzní. K napadení osoby je využíván mobilní telefon a internet. Tento způsob se nazývá kyberstalking.⁷¹

- *Sexting* – sexy fotky

Zabývá se fotografiemi, videem či textem s erotickou a sexuální tematikou. Zasílají se prostřednictvím e-mailu a sms zpráv. Sexting probíhá především mezi vrstevníky. A tak samotné děti vytvářejí tyto materiály, které následně zveřejňují na internetu pomocí sociální sítě nebo webové stránky. Umístěním obsahu se sexuálním podtextem může být zneužito a poskytovatelé se tak vystavují velkému riziku. Pokud se fotografie nebo videozáznam dostane do podvědomí špatných lidí, stávají se autoři cílem

⁷⁰ ECKERTOVÁ, L. a D. DOČEKAL. *Bezpečnost dětí na internetu: rádce zodpovědného rodiče*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2013, s. 64-65 ISBN 978-80-251-3804-5.

⁷¹ ECKERTOVÁ, L. a D. DOČEKAL. *Bezpečnost dětí na internetu: rádce zodpovědného rodiče*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2013, s. 67 ISBN 978-80-251-3804-5.

posměchu a zneužití. Z pravidla, co se dostane na internet, je možné vyhledat i za několik let, a tak může být materiál použit proti nim i v budoucnu.⁷²

- *Pomlouvání*

Poskytnuté informace a další sdělování je založeno na výmyslu o druhém. Informace pomocí moderní technologie se velmi rychle šíří a mnohdy je mnohem intenzivněji probírána. Cílem je vyloučit nebo sociálně poškodit druhého.⁷³

Děti, jako oběti kyberšikany, jsou citlivější a náchylnější. Mohou se projevit špatné studijní výsledky nebo naopak jsou velmi poctivé. Vyhledávají samotu nebo společnost dospělého člověka. Kamarádi jsou pro ně tabu. Šikanované dítě se málo kdy svěří s tímto problémem. Mají pocity viny a stydí se kvůli ponížení. Dítě se naopak může stát i samotným útočníkem. Touha být nad někým povýšení, vede k samotné šikaně. Má mnoho důvodů proč vzniká. Nejvíce záleží na povaze a chování agresora. Vztahu mezi agresorem a šikanovaným.⁷⁴

Rodiče by měli dbát na větší informovanost svých dětí o možném riziku kyberšikany. A pokud rodič nebo učitel získá jakékoli podezření, je nutné řešit problém co nejrychleji.

⁷² ECKERTOVÁ, L. a D. DOČEKAL. *Bezpečnost dětí na internetu: rádce zodpovědného rodiče*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2013, s. 68-70 ISBN 978-80-251-3804-5.

⁷³ ČERNÁ, Alena. *Kyberšikana: průvodce novým fenoménem*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2013, s. 150, ISBN 978-80-210-6374-7.

⁷⁴ ECKERTOVÁ, L. a D. DOČEKAL. *Bezpečnost dětí na internetu: rádce zodpovědného rodiče*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2013, s. 75 ISBN 978-80-251-3804-5.

4.5 Agresoři a devianti

Dalším možným nebezpečím, se kterým se běžně na internetu můžeme setkat, jsou agresori, sexuální násilníci a devianti se sklony k pedofilii. V dnešní společnosti uživatelé moderní technologie stále více publikují své fotografie na internet. Umožňují nám to především sociální sítě jako je Facebook či Instagram, který je zaměřený pouze na sdílení fotografií jak s přáteli, tak i jako veřejný obsah. Aplikace nám sice dovoluji zabezpečit vlastní obsah pouze pro své přátele a ne pro širokou veřejnost. Bohužel se na řádné zabezpečení v mnoha případech nedbá a tak dochází ke ztrátě soukromí. Pro agresory a další násilníky, je velmi jednoduché najít obsah, který se jim líbí a lidé se tak stávají jejich oběťmi.

Náchylné jsou zejména děti a dospívající. Dnešní teenageři nešetří poskytováním vlastních fotografií. V mnoha případech jsou to fotografie, které zobrazují intimnosti. Nestydí se ani s natáčením domácích videí s erotikou či dokonce pornografickou tematikou. Následná videa a fotografie zveřejňují na internetu. Vztahuje se to prvotně k mladistvým, kteří pocházejí z USA. V České Republice není natáčet domácí videa zcela rozšířeno. Ale zasílání fotografií, přes různé chaty je pro české děti a mladistvé obvyklou činností. Mohou se tak stát obětí sextingu a nátlaku ze strany násilníka či pedofila.

Pedofil je člověk, který má nepřiměřenou náklonnost k dětem a dospívajícím. Projevují se zaměřením na chlapce a dívky se sexuálním záměrem. Jedná se zpravidla o děti ve věku 5 až 12 let. Pedofil považuje za vzrušující chybějící ochlupení, u dívek nevyvinuté prsa či dětskou nevinnost a potřebu mít vedle sebe dospělou osobu.⁷⁵

Internet je anonymní a tak mnoho z nás si neuvědomuje následky, které mohou být spojeny s poskytnutým obsahem. Mnoho maminek vyvěsí na internet obrázky svých dětí na nejrůznější webové stránky bez ohledu na to, že právě fotografie roztomilého miminka, které se například koupe ve vaně, může být pro anonymního pedofila potěšením. To samé platí pro teenagery, kteří zveřejní na internetu fotografie s lehce erotickým obsahem.

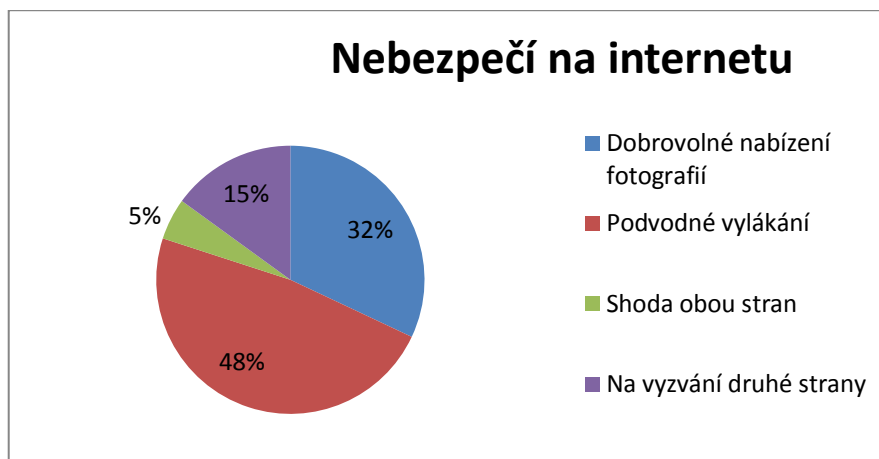
⁷⁵ ECKERTOVÁ, L. a D. DOČEKAL. *Bezpečnost dětí na internetu: rádce zodpovědného rodiče*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2013, s. 52, ISBN 978-80-251-3804-5.

Mnoho internetových stránek nabízí možnost komunikace s ostatními uživateli. To se však stává rizikem, protože nikdo neví, kdo se právě na druhé straně nachází. Mohou to být přátelé, ale také lidi, které vůbec neznáme. Uživatelé mohou být ukryti v anonymitě vystupující pod přezdívkou. Falešní uživatelé mnohdy chatují s dospívajícími za účelem získat od nich lechtivé fotografie a komunikace může překročit meze slušného chování nebo právní normy. Děti si tak neuvědomují rizika spojené s tímto druhem komunikace. Prozrazují na sebe cenné informace a neznámým lidem posílají fotografie. Všechny tyto údaje se většinou dostávají do špatných rukou a bývají zneužity. Kolují na internetu a zajímají se o ně například pedofilové, sexuální loudilové či násilníci.⁷⁶

⁷⁶ BEZPEČNÝ INTERNET, S čím se mohou děti na internetu setkat [online]. [cit. 2016-01-30]. Dostupné z: <http://www.bezpecnyinternet.cz/rodice/doporuceni-pro-rodice/s-cim-se-mohou-deti-setkat.aspx>

Statistika z internetového webu Lidé.cz, jak moc děti jsou ovlivněny internetem a vystavují se tak nebezpečí:

Graf č. 1 – Nebezpečí na internetu



Zdroj ⁷⁷

Je velmi důležitá prevence rodičů, chránit své dítě a obeznámit ho s možnými riziky. Internetovou kriminalitu zajišťuje také policie České Republiky, která s preventivním programem obchází základní a střední školy. Věnují se tak této problematice a hovoří o problému internetové kriminality. Nápomocna je i široká veřejnost, pokud nahlásí závadný obsah na internetu, kterým se posléze policie může věnovat.⁷⁸

4.6 Závislost na internetu

Závislost na internetu je součástí dnešní společnosti. Jde především o počítačové hry a sociální sítě. Dá se považovat za podobnou závislosti na alkoholu nebo cigaretách.

Poznat závislost na internetu není tak jednoduché. Na internetu vyhledáváme spousty věcí, můžeme se vzdělávat a slouží tak k práci nebo studiu. Na druhé straně jde o zábavu, jako jsou online hry, videa či chatování s přáteli na sociálních sítích. Je tedy velmi obtížné označit pravou závislost a odhadnout, zda strávený čas u počítače je přiměřený nebo nadměrný.

⁷⁷ ECKERTOVÁ, L. a D. DOČEKAL. *Bezpečnost dětí na internetu: rádce zodpovědného rodiče*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2013, s. 57, ISBN 978-80-251-3804-5.

⁷⁸ ČERNÁ MARTINA, *Pedofilové loví děti hlavně na internetu* [online]. 2010 [cit. 2016-01-30]. Dostupné z: http://www.denik.cz/z_domova/pedofilove-lovi-deti-hlavne-na-internetu20101216.html

Mark Griffiths vymyslel na základě behaviorálních závislostí šest kritérií, která odhalují u jedince případnou závislost a zda se dá jedinec za závislého považovat. Za první kritérium označuje význačnost tj. aktivita, která se stává nejdůležitější v životě. Závislý jedinec je zcela podřízen zanedbáváním fyziologických potřeb, potřeb osobní hygieny, myšlení a projevu emocí. Druhým kritériem je změna nálady. Způsobují ji vykonávané činnosti. Třetí je abstinenci příznak, který se projevuje právě tehdy, kdy nelze danou činnost provádět. Čtvrtým kritériem je tolerance. Znamená pro závislého větší potřebu vytvářet danou činnost. Pátou částí je konflikt. Na základě kterého uživatel obětuje svůj čas, energii a život. Může vést, až ke konfliktům v rodinném prostředí nebo mezi přáteli. Zbavování předešlých aktivit a koníčků. Poslední šestou částí je relaps. Jedná se o problémové chování, které se vrací i po období, kdy uživatel přestal podléhat internetu, docházelo ke kontrole. Všechny tyto druhy mohou sehrát dominantní roli v životě dítěte. Pokud nemá neustálý přehled o dění na sociální síti či co nového se objevilo na webových stránkách, dochází ke změnám nálad a abstinenci příznakům. Jako u ostatních závislostí mnohdy dochází k pokusu se závislostí přestat. V mnoha případech jsou neúspěšné. A ať už děti nebo dospělý jedinci, jsou znovu vtáhnuti do života virtuálního světa.⁷⁹

Mnohdy může znamenat dlouhé vysedávání na internetu i útěk z reality a tak by měl rodič lépe sledovat čas, který dítě tráví na počítači. Pokud je závislost natolik silná, dobrým způsobem, kde najít pomoc je vyhledat odborníka. Závislost na internetu není diagnostikovaná, ale specialista či psycholog poradí, jak si poradit s možnou léčbou a prevencí.

⁷⁹ ŠEVČÍKOVÁ, Anna. *Děti a dospívající online: vybraná rizika používání internetu*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2014, s. 42-44, ISBN 978-80-210-7527-6.

4.7 Vliv televizního násilí

Televize se stala mocným prostředkem působení na jedince, ovlivňování jeho názorů, postojů. Vzhledem k fyzickému a psychickému vývoji jsou potencionálně nejovlivnitelnějšími sociálními skupinami děti a mládež. Čas, který strávený před televizí často omezí čas na zúčastnění se v aktivních a sociálních činnostech. Média mohou ovlivnit i rozvoj řeči, schopnost pozornosti (porucha pozornosti), kvalitu spánku a koncentraci dítěte ve škole. Příliš mnoho stráveného času před obrazovkou napomáhá k nárůstu agrese a velkou částí se podílí i na pandemii obezity. Zajisté se díky výzkumným technikám a podkladům shodneme, že media škodí dětem.⁸⁰

Předškolní děti se zcela koncentrují na hraní, avšak když v místnosti v pozadí hraje televize, narušuje to jejich soustředěnost a dokonce přispívá k celkovému poškození vývoje. V průběhu prvních dvou let se mozek dítěte nejvíce vyvíjí a rušivé vlivy mohou ovlivnit negativním způsobem jeho optimální vývoj. V tomto věkovém období se pouto, intimnost, která vzniká a nejvíce prolíná do vztahu mezi matkou a dítětem. Zakládá se na počáteční vazbě důvěry a pro období „učení se“. Jestli obětujeme důvěru, pouto a náklonnost kvůli „TV edukaci“, pak nám uniká velké poznání dětského vývoje.⁸¹

V mnoha diskuzích veřejnosti i odborníků koluje názor, že svobodná, rozpoznávací, fyzická aktivita společně s ostatními dětmi vede k dobru. Alespoň v předškolním věku jsou domácí hry a rozvoj myšlení dítěte důležitou částí. Televizní pořady nabízí naučné programy zábavnou formou, ale realistické uchopení předmětů, je pro rozvoj dítěte přínosnější. Prostor potřebný k přemýšlení v reálném prostředí je mnohem náročnější na rozdíl u sledování nějaké televizní relace. Pokud ale dítě nesleduje určité pořady v televizi, může být oproti ostatním vrstevníkům pozadu a v nevýhodě. Příkladem je komunikace na dané téma (film, seriál) či zadání slohové práce na nějaké téma vztahující se k televiznímu vysílání. Negativní vliv médií na rozvoj dětí byl opakovaně vědecky dokumentovaný. U dětí, které trpí poruchou hyperaktivity, soustředěnosti a častou bolestí hlavy, bychom měli více sledovat délku stráveného času u televize.

⁸⁰ CIALDINI, Robert B. *Zbraně vlivu: manipulativní techniky a jak se jim bránit*. Vyd. 1. V Brně: Jan Melvil, 2012. Žádná velká věda. ISBN 978-80-87270-32-5.

⁸¹ DĚTI A MÉDIA, *Děti a televizní násilí* [online]. [cit. 2016-01-30]. Dostupné z: <http://www.detiamedia.cz/art/1447/deti-a-televizni-nasili.htm>

5. VLIV EROTIKY NA CÍLOVOU SKUPINU

Dnešní dobu nazýváme jako post-modernismus. Sexualita je součástí běžného soukromého, veřejného i mediálního života. V mnoha případech se stává, že sexualita je chápána rozdílným způsobem. Je tak vystavena nereálnému očekávání a pravý kontext sexuality bývá mnohdy chápán jinak. Erotika se stává podporou pro nevhodné formy, které zobrazují sexuální chování. V České Republice panuje demokracie již od roku 1989, kdy byla sametová revoluce. Stát se stal svobodným pro život bez cenzury. Právě nejvíce po roku 1989 se rozšířila sexualita do veřejného života. Když padl socialismus a nastala demokracie, sexualita se velmi rychle dostala do podvědomí médií a reklamy. Když vezmeme v potaz rodiče dnešních mladých lidí, vyrůstali po celé dětství i dospívání v určité cenzuře. Obsah se sexualitou, byť pouhé narážky s tímto spojené, byly dříve tabu. Proto je dnes o několik let později udělen rodičům dětí nelehký úkol. Vychovávají děti v jiné době a za jiných podmínek. Erotika, sexualita i tvrdá pornografie je všude přítomna. Média jsou plná narážek, obrázků i videí s erotikou a sexem. Dnešní mládež má větší možnosti a vyrůstá za jiných, až zvláštních okolností. Působení médií a sexuality má vliv na celkové rozvíjení v oblasti erotiky a sexu. Obklopení a přítomnost sexuálních motivů má za následek rozdílné a rozporuplné názory nebo zkušenosti, ve srovnání s rodiči dnešní mladé generace. Děti a mladiství tak mají jiný přístup k těmto věcem. Existuje mnoho důvodů a fakt, jak a proč mladí lidé chápou erotiku a její sexuální motivy. Samozřejmě existuje řada důvodů, které nabízí vysvětlení s jejich vnímáním. Některé důvody hledáme především ve výchově, charakteru osoby či psychologické příčiny, které jsou definovány odborníky. Sex a erotické motivy se objevují v reklamě velmi často. Snaží se upoutat pozornost recipienta. Jsou pro odběratele atraktivní a mají v sobě skryté psychologické fakta. Týká se to především reklamy, kde může být alespoň z části odhalené lidské tělo (parfémy, toaletní přípravky, kosmetika atd.). Sexuální a erotické znaky, jsou pro mladé lidi atraktivní a podporují značku nabízeného produktu. Je však otázkou, zda může být tento přístup problematickým. Je všude známé, že v období dospívání, si děti vytvářejí k sexualitě a budoucímu sexuálnímu životu vztah a názor. Stává se důležitou rolí. Poznání rozkoše, vývoje vztahu mezi dvěma, až po vyjádření citů, přátelství či nepřátelství. Mnozí z psychologů tvrdí a přiklánějí se k názorům,

že mladí jsou ovlivňováni sledováním televizního programu, ve kterém najdeme bohatou zásobu erotických odkazů. Problémy s tím spojené se však stávají takovým začarovaným kruhem. Pokud je mladý člověk s větším sexuálním zájmem, může sám vyhledávat erotický obsah.⁸²

Rebecca Collinsová je doktorka, zabývající se výzkumem sociálních studií. Při dotazování mladistvých se dostala k určitému závěru. Mladá generace vyhledává samostatně televizní programy, které obsahují, ba dokonce překypují erotikou. Tato analýza je první, která dokazuje nebezpečí spojené se sledováním televize. Prokazují, že dítě, které sleduje televizi několik hodin denně, vztahuje se to na dítě okolo dvanáctého roku, vykazuje mnohem větší sexuální aktivitu. Oproti dětem ve věku čtrnáct, patnáct let, které se na TV se zvýšeným sexuálním obsahem nekoukají.⁸³

⁸² ŠILEROVA, L. *Sex, reklama a mladí lidé* [online]. 2004 [cit. 2016-01-30]. Dostupné z: <http://www.planovanirodiny.cz/view.php?cisloclanku=2006010606>

⁸³ PLUSPRESS, *Erotika v televizi má vliv na sexuální aktivitu mladistvých*. [online]. 2004 [cit. 2016-01-30]. Dostupné z: <http://www.dama.cz/laska-a-vztahy/erotika-v-televizi-ma-vliv-sexualni-aktivitu-mladistvych-4366>

6. VLIV PORNOGRAFIE A JEJÍ DOSTUPNOST NA INTERNETU

Internet je zdroj informací a zábavy, který nalezneme skoro všude na světě. Je to snadno dostupné medium a tak necháváme i své děti a dospívající, aby s internetem pracovali. Mnohdy si ale neuvědomuje rizika s tím spojené, nedbáme na důkladnou prevenci a poučení dětí proti hrozbám internetu.

Na internetu najdeme všechno. Od násilí, extremismus až po lehkou a tvrdou pornografii. Všechny tyto věci mohou mít na dospívajícího jedince negativní vliv. Sledování tvrdé či deviantní pornografie s extrémním násilím může mít špatné následky. U pubescenta mohou vzniknout psychické a sociální patologie, které poškozují chování, emoce a prožívání určitých situací jedince. Přeneseny mohou být i na blízké okolí a v ojedinělých případech i na společnost.⁸⁴

Internet nabízí mnoho webových stránek, které odkazují na pornografický obsah. V dnešní době, je mnoho stránek přístupných zdarma a navštívit je může kdokoli. Nejen na internetu, ale i v televizi najdou sexuální programy. V době mobilních telefonů je každý přístupný na internetu právě přes telefon, což umožňuje sledovat pornografii opravdu kdekoli a kdykoli. Všechny webové stránky nabízejí tvrdé i měkké porno, které můžeme pro dospívajícího a dítě považovat za nebezpečný obsah. Pornografie se rozděluje na dvě části:

- *Tvrdá pornografie* – Zahrnuje zvrácené sexuální úchytky. Sex se zvířaty, dětmi či dospívajícími. Obsahem bývá násilí, svazování a sodomie, brutální mučení a mrzačení oběti. Patří zde i sexuální praktiky, které zahrnují močení, zvracení nebo defekaci.⁸⁵

⁸⁴ NEBEZPEČNÝ A NEZÁKONNÝ OBSAH NA INTERNETU, *Nezákonný a nevhodný obsah na internetu: Metodický materiál pro pedagogické pracovníky* [online]. 2012 [cit. 2016-02-03]. Dostupné z: file:///C:/Users/M%C3%A1ja/Downloads/nebezpecny-a-nezakonny-obsah_metodika_198.pdf

⁸⁵ MULLER, Mary Margaret. *Jak ochránit děti před pornografií na internetu*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2014, s. 11-12 ISBN 978-80-262-0694-1.

- *Lehká pornografie* – zobrazení ženského a mužského těla při pohlavním styku⁸⁶

Každý kdo má doma počítač, může kdykoli surfovat na pornografických stránkách. „*Devět z deseti dětí ve věku mezi osmi a šestnácti lety s přístupem na internet vidělo na internetu pornografii. Ve většině případů se děti dostaly na sexuální stránky neúmyslně, když – často při práci na domácích úkolech – vložili do vyhledávače informaci či obrázků zdánlivě nevinné slovo*“⁸⁷ Je až zarážející jak v mladém věku dnešní děti dostanou k internetu a k pornografii. Již od útlého věku používají internet. Dle statistik z roku 1998-2001 vrostl počet mladistvých uživatelů internetu ve věku tři až čtyř let ze 4,1% na 14,3 %. Ve věku mezi pěti až devíti lety to byl nárůst ze 16,8% na 38,9% . Ve věkové skupině, kdy mladistvý pomalu dospívá je nárůst užívání největší. Jedná se o věk mezi čtrnácti až sedmnácti lety. Nárůst je z 51,2% na 75,6%.⁸⁸ Od té doby uplynulo mnoho let. Nárůst a rozvoj internetu a dalších zařízení je tak veliký, že většina dnešních dětí umí plně s internetem, telefony, tablety a dalšími zařízeními plně fungovat. Dostávají se tak stále menší děti k riziku zneužití přes sociální sítě, nevhodného obsahu apod.

6.1 Dopady pornografie

Rozdíl mezi dospělým a dospívajícím člověkem je v tom, že děti zcela nerozlišují, co je realita co není. Lidský mozek je plně vyspělý ve věku 21-25 let a děti tak věří, že to co uvidí na internetu, televizi ale i všude kolem sebe je skutečné. Ve věku mezi pubertou a dospělostí se utvářejí tzv. mozkové kůry, které odpovídají za správné úsudky, odpovědnost za vlastní osobu, kontrolu emocí a schopnost plánovat. Děti a dospívající reagují a usuzují na základě toho, co vidí a dělají. Dr. Belnap, který je specialistou a psychiatrem pro děti a dospívající, nazývá přípravu dozrávajícího mozku jako „imprinting“ a vysvětluje ji jako: „*Do jejich myslí se vtiskuje to, co se dnes stalo, co viděli, co říkali, co na ně působilo a co cítili. Toto vtiskování je víc než paměť, víc než série dobrých a špatných dní, seřazených podle data, času a místa. Imprinting*

⁸⁶ LINDA, *Pornografie* [online]. [cit. 2016-02-03]. Dostupné z: <http://fs8brezna.ecn.cz/files/pc2pornografie.html>

⁸⁷ MULLER, Mary Margaret. *Jak ochránit děti před pornografií na internetu*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2014, s. 12, ISBN 978-80-262-0694-1.

⁸⁸ MULLER, Mary Margaret. *Jak ochránit děti před pornografií na internetu*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2014, Tamtéž s. 12, ISBN 978-80-262-0694-1.

*je biologický proces, který se odehrává v mozku, kde dospívající provádějí nejselektivnější uvažování.*⁸⁹

A právě vyvíjející se mozek dítěte je velmi zranitelným. Pokud má dítě nebo dospívající přístup k internetu a pornografii, je důležité si uvědomit závislost a mnoho dalších problémů, které mohou nastat. Když dítě najde pornografický obsah na internetu poprvé, zpravidla se k tomu v pozdějších návštěvách vrací. Zpravidla většina dětí začíná dříve se sexuálním životem. V jednom z odborných časopisů se touto problematikou zabývali a ze statistik vyplynulo, že muži i ženy, kteří sledovali pornografii již ve věku mezi 12-17 lety začali být aktivnější v sexuálním životě dříve. Na rozdíl od stejně starých vrstevníků, kteří přístup k pornografii neměli. Dle vědeckého výzkumu podporuje pornografie budoucí nebezpečné chování jedince. Stále více se rozmáhá sexuální agresivita. Znepokojujícím faktem je, že se to mnohem častěji týká dětí mladších deseti let. Doktorka Manningová tvrdí: „*děti a dospívající jsou považováni za nejzranitelnější publikum pro sexuálně explicitní materiály.*“⁹⁰ Když byl proveden výzkum Canberrskou nemocnicí spolu s organizací National Child Protection Clearinghouse zjistili, že téměř všechny děti, které měli násilnické sklony a sexuálně agresivní chování, byly ovlivněny internetem a přístupem k pornografickým materiálům. Na jedné z přednášek, kde figurovala i dr. Jill Manningová byly oznámeny výsledky výzkumu, zda sledovaný pornografický obsah dětmi, vyvolává nebo zvyšuje určité riziko.

- Sexuální deviace se zvyšuje o 31%.
- Sexuální trestné činy o 22%.
- Nevšední intimní záležitosti o 20%
- Riziko spojené se znásilněním o 31%⁹¹.

⁸⁹ MULLER, Mary Margaret. *Jak ochránit děti před pornografií na internetu*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2014, s. 32-34 ISBN 978-80-262-0694-1.

⁹⁰ MULLER, Mary Margaret. *Jak ochránit děti před pornografií na internetu*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2014, s. 24-26. ISBN 978-80-262-0694-1.

⁹¹ MULLER, Mary Margaret. *Jak ochránit děti před pornografií na internetu*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2014, s. 23-26 ISBN 978-80-262-0694-1.

6.2 Dostupnost pornografie na internetu

Pornografie na internetu je legálním obsahem, je však přístupna všem, kteří využívají internet. Dle zákonů v České Republice je pornografický obsah legálně zpřístupněn od 18 let.

Je velmi obtížné chránit děti a dospívající před takovými webovými stránkami. Dle výzkumu, který byl konán v rámci zemí Evropské unie s názvem Online Kids. Měl za úkol sledovat děti a jejich chování na internetu. Dle výzkumu vyšlo:

- sexuální obrázky vidělo 14% dětí do 12let a z toho 7% pomocí internetu,
- ve věku 13-14 let 25% a na internetu 16%,
- u dospívajících ve věku mezi 15-16 lety tj. 36% a z toho celá čtvrtina na internetu.

Výsledky výzkumu poukázali na české děti, ty se setkali se sexuálním obsahem častěji, než v ostatních zemích EU.

Česká Republika versus ostatní země Evropské unie:

- v ČR se děti mezi 9-16 lety dostanou k pornografickému či k erotické tematice ze 45%,
- v EU je to zhruba o polovinu méně, tedy 23% dětí ⁹².

Je to možná dané tím, že 75% internetových stránek s pornografií má nastavené na úvodní stránce poutače ještě předtím, než vyzve uživatele k potvrzení a ověření věku. Pouze 3% webových stránek si ověřují věk respondenta dříve, než se dostanou k samotnému obsahu. Varování ze strany webů, že se jedná, o stránky se sexuálním materiálem používá jedna třetina ze všech. Ověření věkové hranice není zcela jednoduché. Na mnohých stránkách stačí zadat souhlasím/ nesouhlasím či napsat věk. Dnes ale existuje řada ověřovacích způsobů, jako je kontrola prostřednictvím kreditní

⁹² NEBEZPEČNÝ A NEZÁKONNÝ OBSAH NA INTERNETU, *Nezákonný a nevhodný obsah na internetu: Metodický materiál pro pedagogické pracovníky* [online]. 2012 [cit. 2016-02-03]. Dostupné z: file:///C:/Users/M%C3%A1ja/Downloads/nebezpecny-a-nezakonny-obsah_metodika_198.pdf

karty, kodů nebo podle identifikačních čísel. Nicméně ani z poloviny nejsou tato opatření realizována. Děti se tak mohou dostat do styku i pomocí překlepů ve vyhledávači, který okamžitým způsobem generuje porno stránky. V mnoha případech se stává, že stránky nejdou opustit a po uzavření odkazují na další stránku s nevhodným obsahem. Je to strategie porno průmyslu, která se nazývá Past na myši.⁹³

⁹³MULLER, Mary Margaret. *Jak ochránit děti před pornografií na internetu*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2014, 23-24 s. ISBN 978-80-262-0694-1.

EMPIRICKÁ ČÁST

7. PŘÍBĚH MLADÉHO DEVIANTA

Ráda bych Vás uvedla do příběhu, kterým byla součástí má blízká osoba. Tento příběh je napsán na základě jejích poznatků, výpovědi a poskytnutého rozhovoru.

Píše se rok 2004, ve kterém se na začátku ledna nového roku stal ojedinělý případ trestné činnosti. V jedné vesnici na Kladensku nejmenovaný pachatel (dále jen pan X), spáchal brutální vraždu své spolužačky, která byla naplánována zhruba čtyři měsíce dopředu. Jednalo se o zabití kuchyňským nožem a následné znásilnění oběti. Vyšetřování vraždy a nalezení možného pachatele trvalo 9 měsíců, od doby činu. Policie České republiky pátrala bezvysledně. Mezi podezřelé patřili dělníci ze stavby, kteří v tuto dobu pracovali nedaleko na stavbě. Dalšími podezřelými byli místní obyvatelé a muži s trestnou minulostí. Bylo prověřeno kolem 700 mužů. Po dlouhém a bezvysledném vyšetřování se do případu vložil rodinný příslušník zavražděné osoby. Díky jeho finančním možnostem, si mohl dovolit a poskytnou peníze na důkladné prošetření těla dívky. Zaplacené testy DNA, umožnily pokračovat ve vyšetřování případu.

Testy DNA vyloučily všechny možné pachatele, kteří byli podezřelý z činu. Nezbyvalo tedy, než začít pátrat po mladších ročnících. V úvahu přicházeli nezletilý chlapci ze základní školy. Začali u nejstarších ročníků a postupným vylučování se dobrali až do 7. ročníku základní školy. Bavíme se o dětech ve věku 12-13 let. Po odebrání vzorků vyplynulo na povrch zděšení. Pachatelem se stal její spolužák, kterému bylo právě zmiňovaných 13 let. Usvědčily ho testy DNA, které měla oběť za něhem ukazováčku pravé ruky.

Život mladého hochy (dítěte), se odehrával v malebné vesničce na Kladensku, kde vyrůstal od narození. Bydlel v rodinném baráčku společně s matkou, babičkou a dědečkem. Svého otce nikdy nepoznal. Jeho rodinné zázemí se nedalo považovat za to, co by slovo rodina mělo znamenat. Jeho matka pracovala v místní fabrice, ale kolovali o ní pomluvy, že pod vlivem alkoholu ve kterém si libovala, se následně

podbízela k sexuálním praktikám. Tudíž jeho výchova byla v rukou babičky a dědečka, kteří neměli dost sil a respektu k výchově dospívajícího chlapce. Jedním z ukazatelů špatné výchovy a nezájmu ze strany matky, byly nedostačující výsledky ve studiu, nevhodné chování k učitelům a spolužákům. Školní docházka byla ze 60 % zanedbávána a raději dával přednost trávení času se staršími vrstevníky. Ačkoli mu bylo 13 let, jeho rozumové myšlení a chování odpovídalo věku 17letého chlapce. Jeho přátelé, se kterými pobýval většinu svého času, ho brali, i když byl mladší, jako sobě rovného. Jelikož starší přátelé byli ve věku, kdy měli větší přístupnost k alkoholu, cigaretám, lehkým drogám, pornografii apod. Také i on měl tu možnost nahlédnout a okusit věci, které nepřísluší jeho věku. Všechny tyto spojitosti měly neblahý vliv na vývoj osobnosti mladistvého pana X.

Jeho velkou dominantou byla pornografie, ke které měl přístup od svých dospívajících kamarádů. Velká zvědavost ho natolik ovládla k tomu, aby se začal zajímat o toto téma. Nelenil a zkusil se porozhlédnout doma po pornografickém obsahu. Jak se říká: "Kdo hledá, ten najde." V rodinném domě našel ve sklepení papírovou krabici, kde nejspíše matka měla videokazety a časopisy pro dospělé. Vždy využil situace, když byl doma sám a rád se na tyto věci díval a zkoumal různé praktiky. Nejvíce ho zaujalo sexuální násilí a pomůcky, které se k tomuto tématu vztahují. Nejen pornografický obsah, ale také násilí dostupné v mnoha filmech, v něm vzbuzovalo pocit vzrušení a chtíč vše vyzkoušet, bez ohledu na věk. Postupem času začal mít potřebu uspokojování (onanie), které vedlo k touze zkusit něco více.

Každý v mladistvém věku pozná svou první lásku a idol, tou se stala spolužačka ze základní školy, ale zároveň sousedka z vedlejší vesnice. Trávili spolu hodně času, rád jí chodil doprovázet domů a jevil o ní velký zájem.

Vyspělé chování, kterým se projevoval, bylo pro jeho lásku nepochopitelné. I když byla stejně stará, měla koníčky a chování přiměřené k jejímu věku. Začal na ní vyvíjet fyzický nátlak (polibky, osahávání a sexuální náznaky), které jí však nebyly příjemné. Začal pociťovat odmítání, které ho velmi pobuřovalo. Nezájem ze strany dívky, intenzivní sledování násilí a pornografie v médiích, zapříčinily rozvíjet myšlenky na čin, který za pár měsíců skutečně spáchal.

První den ve škole roku 2004, kdy po ukončení vyučování šla dívka se svou kamarádkou a panem X ven, se stal osudným. Kamarádka odcházela domu kolem 16:00 hodiny, ale chlapec s dívkou zůstali ještě nějaký čas venku, a poté jí chtěl doprovodit domů. Bohužel dívka už domu nedošla. Následný den byla nalezena mrtvá u potoka za značkou vesnice, kde chlapec bydlel. Tělo našla obyvatelka, která šla v brzkých ranních hodinách na autobusovou zastávku. Přivolané speciální jednotky k tomuto případu, ihned zahájili vyšetřování.

Dívka utrpěla několik podobných ran do oblasti břicha a podbřišku. Lékař konstatoval, že dívka na následky bodných ran a znásilnění ihned zemřela. Následné dech beroucí zjištění bylo, kdy policie potvrdila znásilnění dívky, až po smrti. Pachatel byl označován za nekrofila. Tato hrůzná zpráva se ihned vnesla do širokého okolí a médií, vyvolala paniku v rodinách s dětmi, které bydleli poblíž místa činu.

Začalo pátrání po možném pachateli. Bylo to však složité, jelikož dívka na sobě neměla žádné důkazy otisků, slin a možných stop, které by pomohly k rychlému nalezení vraha. Po zhruba 9 měsících byl nalezen hoch, kterého zmiňujeme jako pana X. Usvědčili ho testy DNA. V listopadu téhož roku ho speciální policejní jednotka zadržela na základní škole při vyučování. Celý incident sledovali jeho spolužáci a vedení školy.

Chlapce odvezla kriminální policie na oddělení, kde probíhalo hodinové vyslýchání. Bez jakýchkoliv problémů se přiznal k tomuto činu. Následující dny byl převezen do nápravného zařízení pro mladistvé delikventy. Zde pobýval dva roky. Po dobu 6 měsíců nesměl mít žádné návštěvy a byl podroben psychologickým testům, které prokázaly vrozenou deviaci a sklony k násilí. V jeho 15 letech byl vynesena rozsudek na převezení do diagnostického ústavu v Praze. Než byl importován do nového zařízení, zemřela mu matka na mozkovou příhodu.

Nápravný ústav v Praze na Klíčově, mu zajistil nový začátek. Dostal možnost studovat na střední škole, která se nacházela v budově. Podroboval se povinným docházkám ke svému psychologovi v Bohnicích za doprovodu vychovatelů. Návštěvy zahrnovaly hodinové sezení a konzultace o jeho pocitech a myšlení. Zde se musel podrobovat nařízeným injekcím, která zmírňovala výši jeho testosteronu v těle

a předcházela dalšímu deviantnímu chování. Injekce měl nařízeny soudním příkazem, po dobu jeho pobytu v ústavu. Nicméně jeho násilné sklony byly natolik silné, že i přesto měl potyčky s policií v době zadržení. Důsledkem byl alkohol, parta kamarádů a vliv lehkých drog. Pobyt nebyl vězením, a však nápravným zařízením s možnými vycházkami. V 18ti letech měl být pan X propuštěn, ale po velké kauze na Kladensku, kde byla sepsaná petice o prodloužení trestu, vyhověl soud ve prospěch občanů a prodloužil trest zadržení o jeden rok. Uplynul daný rok a tzv. den D se stal skutečností. Pan X byl propuštěn a dostal novou šanci žít na svobodě s čistým trestním rejstříkem. Bohužel svou druhou šanci promarnil a byl odsouzen k odnětí svobody po dobu 3let.

ZÁVĚR

Cílem práce bylo poukázat na vlivy násilí, erotiky a pornografie, dle čeho je lze definovat a jak jednotlivě působí na psychiku dětí a dospívajících. Jaký rozdíl je mezi erotikou a pornografií. Zda erotiku můžeme považovat za negativní vliv na děti a dospívající, nebo zda je pouhou uměleckou tvorbou a určitým libidem společnosti. Vysvětlení pornografie, která se dělí na dvě části lehkou a tvrdou pornografií, zda je to stále v hranicích normy a jaká je dostupnost k těmto věcem.

Doba jde stále více dopředu a v dnešní době je i rychlejší dospívání dětí. Dnešní děti ve velmi brzkém věku umí ovládat mobilní telefony, tablety a další zařízení. Samy si zapnou televizi, a tak je mnohem větší pravděpodobnost, že se k závadnému obsahu dostanou. A s tím narůstají mnohá rizika. Jedním z nich je sledování násilí v televizi. I když působí na každého jedince individuálně, bohužel sledování může dospět k jakému si nepochopení reality. Některé děti mohou najít zalíbení v násilné činnosti a může jim připadat zcela v pořádku, to co se ve filmu odehrává. Jako by to bylo v reálném světě naprosto normální. S násilím je úzce spojena i pornografie a její působení na psychiku dítěte. Existuje velmi tenká hranice mezi normální pornografií a pornografií, kterou bychom mohli označovat za něco zvrhlého. Násilné scény, kdy žena či muž, jsou obětí trýznění za účelem požitku, sexuální styk se zvířaty či nejvíce zvrhlou dětskou pornografií. Na všechny tyto věci a závadný obsah se dá narazit v mediích. Bohužel stránky nepřístupné nezletilým nejsou dobře zabezpečeny a není zcela možné zabránit, aby děti a mladiství se k tomuto obsahu nedostali.

Jelikož jsou děti od malička zvědavé, je důležité, aby v takových věcech fungovali rodiče a rodina jako celek. V bakalářské práci je uvedena samostatná kapitola zaměřená na rodinu a rodinné zázemí. S tím spojené negativní vlivy na dítě, které se v rodinách objevují. Jak již bylo zmíněno, rodina je stavebním kamenem každého narozeného dítěte. Je tedy velmi důležitý přístup, rodinné zázemí a v neposlední řadě výchova ze strany rodičů. Od toho se odvíjí celý psychický i fyzický vývoj dospívání jedince. Rodiče by měli více dbát na svoje děti, více se jim věnovat a snažit se porozumět. Zajímat se, co jejich dítě dělá, jak se chová a k čemu má největší náklonnost. A neulehčovat si život tím, že dítě posadí k počítači či televizi, jen proto, aby měli

dostatek klidu a času pro sebe. Závěrem bych chtěla říci, že výše zmíněné téma mě obohatilo o několik poznatků. Přineslo mi větší nahlédnutí do tématu. Poskytnuté informace umožňují nejen mě ale i ostatním čtenářům pochopit a varovat je před možnými nástrahami masmédií. Ve své bakalářské práci jsem se snažila nastínit komplexní a přehledný popis možných vlivů, které negativně působí na děti a dospívající jedince. Uvedená problematika je stále více aktuálním tématem pro diskuzi. Současná prevence, kterou vedou některé příslušné orgány, bývá mnohdy nedostačující a stále jsou naše děti vystavovány nebezpečí. Příkladem je popsání příběhu mladého devianta. Příběh a teoretická část poukazuje, jak moc jsme ovlivněni, jakému nebezpečí a hrozbám jsou naše děti a dospívající vystaveni.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

CIALDINI, R. B. *Zbraně vlivu: manipulativní techniky a jak se jim bránit*. 1. vyd. V Brně: Jan Melvil, 2012. Žádná velká věda. ISBN 978-80-87270-32-5.

ČERNÁ, A. *Kyberšikana: průvodce novým fenoménem*. 1. vyd. Grada, Praha, 2013. ISBN 978-80-210-6374-7.

ČÍRTKOVÁ, L. a P. VITOUŠOVÁ. *Pomoc obětem (a svědkům) trestných činů: příručka pro pomáhající profese*. 1. vyd. Grada, Praha, 2007. ISBN 978-80-247-2014-2.

ECKERTO VÁ, L. a D. DOČEKAL. *Bezpečnost dětí na internetu: rádce zodpovědného rodiče*. 1. vyd. Computer Press, Brno, 2013. ISBN 978-80-251-3804-5.

FARKOVÁ, M. *Vybrané kapitoly z psychologie*. 2. vyd. Univerzita Jana Amose Komenského Praha, Praha, 2008. ISBN 978-80-86723-64-8.

FISCHER, S. a J. ŠKODA. *Sociální patologie: analýza příčin a možností ovlivňování závažných sociálně patologických jevů*. 1. vyd. Grada, Praha, 2009. ISBN 978-80-247-2781-3.

GILLERNOVÁ, I., V. KEBZA a M. RYMEŠ. *Psychologické aspekty změn v české společnosti: člověk na přelomu tisíciletí*. 1. vyd. Grada, Praha, 2011. ISBN 978-80-247-2798-1.

HORŇÁK, P. *Erotika a sex jako komunikácia, jej funkcie, princípy*. 1. vyd. Book & Book, Bratislava, 2011. ISBN 978-80-970247-5-8

CHMELNÍK, J. a kolektiv. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*, Praha: Portál 2003. ISBN 80-7178-739-6

JIRÁK, J. a B. KÖPPLOVÁ. *Média a společnost*. 1. vyd. Portál, Praha, 2003. ISBN 80-7178-697-7

LÁTALOVÁ, K.. *Agresivita v psychiatrii*. 1.vyd. Grada, Praha, 2013. ISBN 978-80-247-4454-4.

MATOUŠKOVÁ, Ingrid. *Aplikovaná forenzní psychologie*. Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4580-0

MULLER, Mary Margaret. *Jak ochránit děti před pornografií na internetu*. 1. vyd. Portál, Praha, 2014. ISBN 978-80-262-0694-1.

URBAN, L., J. DUBSKÝ a K. MURDZA. *Masová komunikace a veřejné mínění*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011. s. 201, ISBN 978-80-247-3563-4

POŠTULKA, V. *Přehled významných událostí a historických mezníků v dějinách pornografie od prehistorie až do konce 90. let 20. století*. 1.vyd. Nakladatelství XYZ, Praha, 2007. ISBN 978-80-87021-30-9

PURVIS, K.B., D. R. CROSS a W. L. SUNSHINE. *Dítě v nové rodině*. 1. vyd. Grada, Praha, 2013. ISBN 978-80-247-4535-0

SUCHÝ, A. *Mediální zlo – mýty a realita: souvislost mezi sledováním televize a agresivitou dětí*. 1.vyd. Triton, Praha, 2007. ISBN 978-80-7254926-9

ŠEVČÍKOVÁ, A. *Děti a dospívající online: vybraná rizika používání internetu*. 1. vyd. Grada, Praha, 2014. ISBN 978-80-210-7527-6.

VAN PELT, Nancy L. *Dítě v dobrých rukou: knížka pro správné rodiče*. 1. vyd. Advent-Orion, Praha, 2000. ISBN 80-7172-420-3.

WOITITZ, J. GERINGER. *Dospělé děti alkoholiků*. Rozš. vyd. V Praze: Columbus, 1998, ISBN 80-85928-73-6.

WEISS, P. *Sexuální zneužívání dětí*. 1. vyd. Grada, Praha 2005. ISBN 80-247-0929-5.

SEZNAM INTERNETOVÝCH ZDROJŮ

BEZPEČNÝ INTERNET, S čím se mohou děti na internetu setkat [online]. [cit. 2016-01-30]. Dostupné z: <http://www.bezpecnyinternet.cz/rodice/doporuceni-pro-rodice/s-cim-se-mohou-deti-setkat.aspx>

ČERNÁ MARTINA, *Pedofilové loví děti hlavně na internetu* [online]. 2010 [cit. 2016-01-30]. Dostupné z: http://www.denik.cz/z_domova/pedofilove-lovi-deti-hlavne-na-internetu20101216.html

DĚTI A MÉDIA, *Děti a televizní násilí* [online]. [cit. 2016-01-30]. Dostupné z: <http://www.detiamedia.cz/art/1447/deti-a-televizni-nasili.htm>

DITE KRIZE.CZ, *Sexuální zneužívání* [online]. 2012 [cit. 2016-01-29]. Dostupné z: <http://www.ditekrize.cz/sexualni-zneuzivani>

DOBA WEBOVÁ, *Statistiky sociálních sítí* [online]. [cit. 2016-01-30] Dostupné z: <http://www.doba-webova.com/cs/statistiky-pro-socialni-sit>

DOKTORKA.CZ, *vliv alkoholu na vývoj dítěte* [online]. 2007 [cit. 2016-01-27]. Dostupné z: <http://rodina-deti.doktorka.cz/vliv-alkoholu-na-vyvoj-plodu/>

ESQUIRE [online]. 2013 [cit. 2015-11-21]. Dostupné z: <https://leporelo.info/esquire-2>

JAK NA INTERNET, *Rizika sociálních sítí* [online]. 2012-2014 [cit. 2016-01-30]. Dostupné z: <http://www.jaknainternet.cz/page/1185/rizika-socialnich-siti/>

KŠIŇAN, Albert. *Je třeba regulovat násilí na televizní obrazovce?* [online]. 2010 [cit. 2016-15-01]. Dostupné z: <http://ksinan.blog.respekt.cz/je-treba-regulovat-nasili-na-televizni-obrazovce/>

KOHOUTEK Rudolf. *Vliv rodiny na rozvoj osobnosti člověka* [online]. 2009 [2016-01-27]. Dostupné z: <http://rudolfkohoutek.blog.cz/0912/vliv-rodiny-na-rozvoj-osobnosti-cloveka>

KOPECKÝ, K. *Děti a závadný obsah na internetu* [online]. [2016-15-01]. Dostupné z: <http://www.e-bezpeci.cz/index.php/temata/dali-rizika/1037-deti-a-zavadny-obsah-na-internetu>

KOŘÍNKOVÁ, K.. *Děti a online rizika*. Praha: Sdružení linka bezpečí [online]. 2012 [cit. 2016-01-30]. ISBN: 978-80-904920-3-5. Dostupné z: <http://www.vyzkum-mladez.cz/zprava/1378730032.pdf>

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. *Soubor vybraných dokumentů rady Evropy v oblasti ochrany práv dětí*. [online]. 2011 [2015-04-09]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/files/clanky/13148/smernice.pdf>

NEBEZPEČNÝ A NEZÁKONNÝ OBSAH NA INTERNETU, *Nezákonný a nevhodný obsah na internetu: Metodický materiál pro pedagogické pracovníky* [online]. 2012 [cit. 2016-02-03]. Dostupné z: file:///C:/Users/M%C3%A1ja/Downloads/nebezpecny-a-nezakonny-obsah_metodika_198.pdf

Průzkum: Sledováním médií trávíme polovinu doby, kdy jsme vzhůru [online]. 2015 [cit. 2016-15-01]. Dostupné z: <http://byznys.ihned.cz/c1-64126440-pruzkum-sledovanim-medii-travime-polovinu-doby-kdy-jsme-vzhuru>

RYŠÁNKOVÁ, M. *Děti, rodiče a rozvody* [online]. 2002 [cit. 2016-01-27]. Dostupné z: <http://www.rodina.cz/clanek2859.htm>

SEXUALNI ZNEUŽIVANI, *Definice sexuálního zneužívání* [online]. [cit. 2016-01-29]. Dostupné z: <http://sexualni.zneuzivani.cz/definice/definice/>

SANCE DĚTEM. *Vliv rozvodu na duši a chování dítěte* [online]. 2012/2015-07-30 [cit. 2016-01-27]. Dostupné: <http://www.sancedetem.cz/srv/www/content/pub/cs/clanky/vliv-rozvodu-na-dusi-a-chovani-ditete-38.html>

ŠVEJDA, G. *Vliv médií na děti a mládež* [online]. České Budějovice, 2012. [cit. 2016-17-01]. Seminární práce. Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích. Dostupné z: granty.vsers.cz/dvpppb/wp-content/uploads/2012/01/prof.-Svejda.doc

VANČUROVÁ, L. *Násilí a jeho příčiny*. [online]. 2008. [cit. 2015-05-04]. Diplomová práce. Univerzita Palackého, Filozofická fakult, psychologie. Dostupné z: <http://theses.cz/id/ukv9qy/>

WIKIPEDIA [online]. 2015 [2015-07-26]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Akt>

ZDRAVOTNICTVÍ MEDICÍNA, *Posttraumatická stresová porucha u dětí a adolescentů*[online]. 2011 [cit. 2016-01-29]. Dostupné z: <http://zdravi.e15.cz/clanek/priloha-lekarske-listy/posttraumaticka-stresova-porucha-u-deti-a-adolescentu-462788>

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A

Rozhovor

Kolik let Ti bylo, když jste se seznámili a jakým způsobem?

„Bylo mi čtrnáct let. Seznámili jsme se na Proseku v nákupním centru. On tam byl s přáteli a já nakupovala se svým mladším bráchou. Prvním kontaktem si vybavuji střetnutí našich pohledů. On se na mě usmál a já šla za ním, říct si o kontakt. „

Byli jste pouze kamarádi nebo by se váš vztah dal považovat za první lásku?

„ Ze začátku to bylo určitě kamarádké, ale postupem času se z toho vyklubala první láska. “

Poznala jsi na něm nějaké zvláštnosti nebo odlišné chování, než měli kluci ve tvém okolí?

„Asi určitě. Byl starší než já a byl velmi sebevědomý a v kolektivu oblíbený. V některých situacích byl hodně výbušný a srandu mezi přáteli projevoval zvláštním způsobem. Často projevoval srandu násilím. Praní mezi kamarády a tak. Rád ukazoval svou nadřazenost „

V médiích se o tomto případě hodně mluvilo. Slyšela jsi o tom?

„Neslyšela. Po dobu naší známosti jsem nevnímala nic jiného, než školu a jeho. Takže média mě v tu dobu příliš nezajímala. “

Jak ses tedy dozvěděla, co je pan X skutečně zač?

„Dozvěděla jsem se to, až když jsme spolu nebyli a řekla mi to kamarádka. “

Jaká byla Tvá reakce?

„Reakce byl šílený šok. Nedokázala jsem si připustit, že by byl něčeho takového schopný. Vyvolávalo to ve mně strach a paniku. Z toho co se vše mohlo stát a co se teprve dít bude. „

Chtěla ses, po tom všem dozvědět více, proč to třeba udělal?

„Ano chtěla. Také jsem se k němu neotočila zády, ale vznikla ve mě určitá nejistota.“

Změnilo se Tvé chování vůči němu?

„Asi určitě, ale na úkor toho kolik mi bylo, se mě moje maminka snažila chránit a tak mi ve stručnosti řekla, o co přesně šlo a jak bych se měla teď chovat. Až v dospělosti jsem se o tom s mámou bavila více.“

Když jsi věděla více podrobností, byla si schopna se tomu člověku znova podívat od očí a dál se s ním bavit? Nebo si přerušila kontakt?

„Kontakt jsem s ním nepřerušila a to z jednoho důvodu. Jeho lékaři a psychologové nám radili, abychom se k němu neotáčeli zády. Údajně to mohlo být pro mě a mou rodinu nebezpečím. Byl na nás hodně fixovaný z důvodu, že vlastní rodinné zázemí nikdy nebylo pevné. Což u nás se mu toho pocitu dostalo. Než jsme věděli co je pan X zač, moje maminka se mu snažila ve všem pomáhat. A za druhé kontakt nešel přerušit. Moje kamarádka s ním začala chodit, i přes to co o něm věděla. „

Když víš většinu podrobností o jeho minulosti, prozradila by si něco? O tom případě, jak to celé bylo?

„on se sexuální deviací narodil. Má vrozenou mozkovou vadu. Na úkor toho, že měl špatnou rodinu, měl i bezprizorní výchovu. Velkou volnost. Vím, že žil na Kladensku v malé vesnici v domě. Byl jiný než ostatní děti, měl mnohem větší volnost ve srovnání s dětmi, co žili ve městě. Na svůj věk byl velmi chytrý a vyspělejší, než ostatní děti. Měl přístup i k lechtivým videím, časopisům od svých starších kamarádů. Lechtivé obrázky v něm vzbuzovaly určité libido. Ze záznamu jsem se dozvěděla, že čin měl naplánovaný čtyři měsíce dopředu. Zamiloval se do své spolužačky, které bylo třináct. Dívka

ale neopětovala city a tak mu dávala košem. K jeho činu přispívalo mnoho aspektů. Typu vášně, nenávist za odmítnutí, kterého dostal od děvčete a tím se stal nedoceněným. Od mala v něm gradoval pud násilí, hyperaktivita a nadřazenosti, kterou si dokazoval právě násilím, časté rvačky. Hodně se díval na televizi s obsahem pro starší a dospělé. I hudba, kterou poslouchal, byla jiná. Měl rád tvrdou muziku jako je metal, rock, punk a další.“

Myslíš si, že za jeho činem mohlo stát něco víc než jen vrozená deviace?

„Většinou tyto věci jako špatná rodina, jeho charakter a vnímání násilí v televizi se skloubilo a podpořilo jeho vrozenou vadu. Myslím si, že všechny tyto věci pro třináctiletého hochy, který má mozkovou poruchu, nepřispěli k jeho dospívání.“

Co si myslíš o tom, že byl jako dospělým propuštěný s čistým trestním rejstříkem, je to podle tebe správné?

„Do vězení jít nemohl, jelikož to udělal jako mladiství. Nesouhlasím s tím, že nemá žádný záznam, ale naše zákony jsou k takovým případům dosti mírné. V jiných zemích by za to dostal doživotní trest nebo trest smrti“

Teď, když jsi dospělá a uplynulo několik let. Díváš se na to stále stejným nebo jiným pohledem?

„Já nevím, poznala jsem ho jako člověka, který byl někým jiným, než doopravdy byl. Samozřejmě, doprovází mě to stále, ale snažím se tyto myšlenky vytěsnit.“

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1 – Nebezpečí na internetu.....	55
---	----

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Monika Štumpfová

Obor: Sociální a mediální komunikace

Forma studia: prezenční

Název práce: Vliv násilí, erotiky a pornografie na psychiku dětí a mladistvých

Rok: 2016

Počet stran textu bez příloh: 61

Celkový počet stran příloh: 3

Počet titulů českých použitých zdrojů: 21

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 0

Počet internetových zdrojů: 22

Vedoucí práce: Ing. Jindřich Kolek, MBA